

Lovforslag nr. L 39. Fremsat den 7. februar 1984 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om museer m.v.

Kapitel 1

Formål m.v.

§ 1. Lovens formål er at sikre Danmarks kulturarv og at fremme museernes virke og samarbejde.

Stk. 2. Medmindre andet er fastsat, finder lovens regler om museer anvendelse på de statslige museer, der henhører under ministeren for kulturelle anliggender, og på de ikke-statslige museer, der modtager statstilskud efter loven.

§ 2. Museerne har til opgave gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling

- 1) at virke for sikringen af Danmarks kulturarv,
- 2) at belyse kultur-, natur- og kunsthistorien,
- 3) at gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og
- 4) at stille samlingerne til rådighed for forskningen og udbrede kendskabet til forskningens resultater.

§ 3. Museerne samarbejder inden for deres fælles arbejdsområder med henblik på fremme af de opgaver, der er nævnt i § 2.

Stk. 2. Museerne samarbejder inden for deres ansvarsområder med de myndigheder, der varetager fredning og fysisk planlægning.

Kapitel 2

Statslige museer

§ 4. De statslige museer deltager i det nationale og regionale samarbejde med andre museer. De udarbejder arbejdsplaner, som hvert 4. år indsendes til vedkommende museumsråd og til Statens Museumsnævn.

Stk. 2. De statslige museer indberetter løbende til det kulturhistoriske centralregister, jfr. § 7, stk. 5, og til det centrale register over kunstværker, jfr. § 8, stk. 4.

§ 5. De statslige museer må ikke udskille genstande fra samlingerne. Ministeren for kulturelle anliggender kan dog i særlige tilfælde give tilladelse dertil.

Stk. 2. De statslige museer kan deponere genstande fra samlingerne, medmindre andet er fastsat. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler for sådanne deponeringer.

§ 6. De statslige museer kan modtage tilskud fra anden side end statskassen og kan oprette fonde og legater for sådanne tilskudsmidler.

§ 7. Nationalmuseet er Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum. Museet har til opgave at indsamle, registrere, bevare, udforske og formidle kendskab til genstande og andre vidnesbyrd, der kan belyse kulturens udvikling fra dens oprindelse til vor tid.

Stk. 2. For den danske kulturs vedkommende skal Nationalmuseet anlægge og opretholde repræsentative samlinger.

Stk. 3. Nationalmuseets samlinger danner grundlag for forskning og for museets alment oplysende virksomhed.

Stk. 4. Nationalmuseet varetager de arkæologiske undersøgelser efter kapitel 6, som ikke af rigsantikvaren overdrages til andre museer.

Stk. 5. Nationalmuseet fører det kulturhistoriske centralregister i Danmark.

§ 8. Statens Museum for Kunst er Danmarks nationalgalleri og hovedmuseum for billedkunst. Museet har til opgave at indsamle, registrere, bevare, udforske og formidle den danske billedkunst og udenlandsk billedkunst, fortrinsvis fra den vestlige kulturkreds efter år 1300.

Stk. 2. For den danske kunsts vedkommende skal Statens Museum for Kunst anlægge og opretholde repræsentative samlinger.

Stk. 3. Museets samlinger danner grundlag for forskning og for museets alment oplysende virksomhed.

Stk. 4. Statens Museum for Kunst fører det centrale register over kunstværker i de museer, der er omfattet af loven.

§ 9. Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst yder museumsfaglig bistand til de øvrige museer efter regler fastsat af ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 2. Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst udfører særlige konserveringsopgaver for de øvrige museer efter regler fastsat af ministeren for kulturelle anliggender. Udgifterne hertil afholdes af de pågældende museer.

Kapitel 3

Tilskudsberettigede museer

§ 10. Godkendelse som tilskudsberettiget museum sker ved særlig bevilling på finansloven. Før ministeren for kulturelle anliggender fremsætter forslag om godkendelse, skal spørgsmålet forelægges for Statens Museumsnævn.

§ 11. For at opnå og bevare tilskud efter §§ 12, 13, 14 og 15 skal museet opfylde følgende bestemmelser:

- 1) Museet skal være kommunalt, amtskommunalt eller selvejende, eller det skal ejes af en forening, hvis formål er museets drift. Ministeren for kulturelle anliggender kan kræve, at museet i det omfang, hvori det er foreneligt med kommunallovgivningen, administrativt og økonomisk skal være adskilt fra andre institutioner.
- 2) Museet skal påtage sig ansvaret for en nærmere beskrevet del af Danmarks kulturarv eller for varetagelse af andre angivne museumsopgaver.
- 3) Museets vedtægter skal godkendes af Statens Museumsnævn. Museets ansvarsområde skal fremgå af vedtægterne.
- 4) Museet skal have en rimelig standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde standarden.
- 5) Museet må ikke udskille genstande fra samlingerne til andre end statslige og statsstøttede museer.
- 6) Museets leder skal være faguddannet og heltidsbeskæftiget.
- 7) Museets personale skal følge statens regler om afgang på grund af alder.
- 8) Museet skal årligt indsende budget, regnskab og beretning til vedkommende museumsråd og til Statens Museumsnævn.
- 9) Museet skal deltage i det nationale og regionale samarbejde med andre museer. Det skal udarbejde en arbejdsplan, hvoraf det skal fremgå, hvilke opgaver museet vil forpligte sig til at udføre, herunder i hvilken udstrækning museet ønsker at deltage i udførelsen af de opgaver, der er nævnt i kapitel 6. Planen indsendes hvert 4. år til vedkommende museumsråd og til Statens Museumsnævn.
- 10) Museet skal løbende indberette til det kulturhistoriske centralregister og til det centrale register over kunstværker.
- 11) Museet skal være tilgængeligt for offentligheden på forud bekendtgjorte åbningstider.
- 12) Museet skal vederlagsfrit give adgang for skoleelever, der besøger museet som led i undervisningen.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forelæggelse for Statens Muse-

umsnævn fravige bestemmelserne i stk. 1, nr. 5, 6 og 12, når særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler om gennemførelse af bestemmelserne i stk. 1.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender kan bestemme, at tilskud bortfalder, og at allerede udbetalte tilskud skal tilbagebetales, hvis et museum tilsidesætter reglerne i stk. 1, regler udfærdiget efter stk. 3 eller vilkår for tilladelser, der er meddelt efter disse regler eller efter stk. 2.

§ 12. Til godkendte museer ydes et almindeligt statstilskud på indtil 40 pct. af de ikke-statslige tilskud, jfr. stk. 4.

Stk. 2. Såfremt det årlige statstilskud til et museum er større end 150.000 kr., kan det fra finansåret 1984 at regne ikke overstige 115 pct. af statstilskuddet ydet i det foregående finansår, og må højst udgøre 400.000 kr. De nævnte beløb forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet for juli i forhold til januar 1980 (= 100).

Stk. 3. Statstilskuddet skal anvendes til museets drift. I det omfang, hvori det er foreneligt med museumsvirksomheden, kan et museum tillige påtage sig andet kulturformidlende arbejde.

Stk. 4. Tilskud, bortset fra de, der er nævnt i 2. punktum, berettiger til statstilskud i det omfang, de ydes til egentlige driftsudgifter og museumstekniske installationer. Tilskud til ejendomsudgifter, herunder leje af lokaler, hovedstandsættelser og tekniske installationer, bortset fra de i 1. punktum nævnte, samt forrentning og afskrivning berettiger ikke til statstilskud. Tilskud, der henlægges, berettiger først til statstilskud i det regnskabsår, hvor de anvendes til tilskudsberettigede formål.

Stk. 5. Statstilskuddet udbetales i løbet af finansåret efter et budget, der er godkendt af Statens Museumsnævn. Tilskuddet fastsættes endeligt efter årets udløb på grundlag af et regnskab, der er godkendt af Statens Museumsnævn.

§ 13. Til godkendte museer, der af særlige grunde ikke kan oppebære fornødent tilskud efter § 12, kan der ydes statstilskud ved særlig bevilling på finansloven.

Stk. 2. Forslag til en tilskudsbevilling efter stk. 1 udarbejdes på grundlag af et budget, der er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender. Tilskuddet pris- og lønreguleres på de årlige tillægsbevillingslove. Budgetgodkendelsen finder sted efter forelæggelse for Statens Museumsnævn.

Stk. 3. Såfremt det samlede statstilskud udgør mindst halvdelen af museets driftsudgifter, skal fastsættelsen af løn- og ansættelsesforhold ske efter samme regler som for statsansatte.

§ 14. Til godkendte museer, der hidtil har modtaget særligt statstilskud efter § 2, stk. 1, i lov nr. 304 af 10. juni 1976 om statstilskud m.v. til museer, kan der fortsat ydes særligt statstilskud. § 13, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 15. Til Ny Carlsberg Glyptotek ydes et tilskud til dækning af institutionens årlige underskud. Statstilskuddet er betinget af, at Københavns kommune yder et årligt tilskud svarende til en trediedel af underskuddet, og at Ny Carlsbergfondet yder et årligt tilskud på mindst 1,6 mill. kr., der forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet for juli i forhold til januar 1980 (= 100).

Stk. 2. Statstilskud efter stk. 1 fastsættes på grundlag af et budget, der er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender, og reguleres endeligt på de årlige tillægsbevillingslove på grundlag af et regnskab, der er godkendt af ministeren. Budget- og regnskabsgodkendelsen finder sted efter forelæggelse for Statens Museumsnævn.

Stk. 3. § 13, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse for Ny Carlsberg Glyptotek.

§ 16. Såfremt et selvejende eller forenings-ejet museum må ophøre, overgår museets ejendele til kommunen eller amtskommunen, såfremt disse myndigheder vil overtage museets drift. I modsat fald bestemmer ministeren for kulturelle anliggender, hvorledes der skal forholdes med de pågældende ejendele. 1. og 2. punktum finder ikke anvendelse, hvis andet er bestemt i museets vedtægter.

Stk. 2. Såfremt et kommunalt eller amtskommunalt museum må ophøre, afgør ministeren for kulturelle anliggender, efter forhandling med de kommunale myndigheder,

hvorledes der skal forholdes med museets samlinger, medmindre andet er bestemt i vedtægterne.

Stk. 3. Stk. 1 og stk. 2 finder efter ministerens bestemmelse tilsvarende anvendelse, såfremt et godkendt museum ikke længere opfylder betingelserne for at bevare statstilskud.

Kapitel 4

Museumsråd

§ 17. I hvert amt oprettes et museumsråd. Rådets medlemmer er følgende:

- 1) samtlige statslige og statsstøttede museer i amtskommunen udpeger hver 2 medlemmer,
- 2) amtsrådet udpeger 2 medlemmer og
- 3) kommuneforeningen henholdsvis kommunalbestyrelserne i amtskommunen udpeger 2 medlemmer.

Stk. 2. Rådet kan efter nærmere regler fastsat af ministeren for kulturelle anliggender tiltrædes af indtil 2 repræsentanter for hvert af de museer i amtet, som ikke er repræsenteret efter stk. 1.

Stk. 3. Det enkelte amtsråd og kommuneforeningen henholdsvis kommunalbestyrelserne kan hver for deres vedkommende beslutte ikke at lade sig repræsentere i museumsrådet.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender kan fravige stk. 1, såfremt de, der skal udpege medlemmerne efter stk. 1, jfr. stk. 3, er enige derom.

Stk. 5. Medlemmerne udpeges for 4 år ad gangen. Rådenes funktionsperiode indledes 3 måneder efter hver ny kommunal valgperiode begyndelse.

§ 18. Museumsrådet har til opgave at samordne og fremme museumsarbejdet i amtet. Det varetager tillige samarbejdet med Statens Museumsnævn om fælles museumsanliggender.

Stk. 2. Museumsrådet modtager arbejdsplaner fra museerne i amtet og udarbejder på grundlag heraf en samlet, regional arbejdsplan. Museumsrådets arbejdsplan skal omfatte forslag til en opgavefordeling mellem de museer, som forpligter sig til inden for det pågældende amt at varetage en nærmere angivet del af de opgaver, der er nævnt i kapitel 6. Arbejdsplanen indsendes hvert 4. år til Statens Museumsnævn.

tel 6. Arbejdsplanen indsendes hvert 4. år til Statens Museumsnævn.

§ 19. For museer i Københavns og Frederiksberg kommuner nedsætter ministeren for kulturelle anliggender et museumsråd. Ministeren fastsætter regler for rådets sammensætning. § 17, stk. 5, og § 18, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på dette råd.

Stk. 2. Museumsrådet modtager arbejdsplaner fra museerne i Københavns og Frederiksberg kommuner.

§ 20. Til varetagelse af de opgaver, der er nævnt i §§ 18 og 19, ydes til hvert museumsråd et årligt statstilskud på 53.700 kr. Beløbet forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet for juli i forhold til januar 1980 (= 100).

Stk. 2. Museumsrådet indsender årligt budget, regnskab og beretning til Statens Museumsnævn.

§ 21. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler for museumsrådenes virksomhed.

Kapitel 5

Statens Museumsnævn

§ 22. Statens Museumsnævn har til opgave:

- 1) at virke som samarbejdsorgan på landsplan,
- 2) at rådgive ministeren for kulturelle anliggender om godkendelse af museer som tilskudsberettigede,
- 3) at påse, at de i § 11 nævnte betingelser for at bevare statstilskud er opfyldt,
- 4) at godkende budgetter og regnskaber for de museer, der er omfattet af § 12, samt beregne statens tilskud til disse inden for de rammer, der er fastsat af ministeren for kulturelle anliggender,
- 5) at rådgive ministeren for kulturelle anliggender om godkendelse af budgetter for de museer, der er omfattet af §§ 13, 14 og 15,
- 6) at godkende museumsrådenes arbejdsplaner, idet dog den del af planerne, der er omfattet af kapitel 6, af nævnet forelægges for Det Arkæologiske Nævn til godkendelse,

- 7) at rådgive ministeren for kulturelle anliggender om fordeling af tilskud efter § 34 og
- 8) at yde museumsteknisk og anden faglig rådgivning.

Stk. 2. Statens Museumsnævn skal efter anmodning fra ministeren for kulturelle anliggender udtale sig om spørgsmål af betydning for museerne, ligesom nævnet af egen drift kan gøre indstilling til ministeren.

§ 23. Statens Museumsnævn består af 14 medlemmer, der udpeges således:

- 1) Nationalmuseet udpeger 2 medlemmer,
- 2) Statens Museum for Kunst udpeger 1 medlem,
- 3) de naturvidenskabelige centralmuseer udpeger 1 medlem,
- 4) museumsrådene vælger af og blandt medlemmerne, jfr. § 17, stk. 1 og 4, 8 medlemmer, heraf 5 repræsentanter for de kulturhistoriske museer, 2 repræsentanter for kunstmuseerne og 1 repræsentant for de naturvidenskabelige museer,
- 5) Kommunernes Landsforening udpeger 1 medlem og
- 6) Amtsrådsforeningen i Danmark udpeger 1 medlem.

Stk. 2. Nævnets medlemmer og suppleanter for disse beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender for 4 år ad gangen, begyndende 6 måneder efter hver ny kommunal valgperiodes begyndelse. For de medlemmer, der er udpeget af museumsrådene, beskikkes dog kun 3 suppleanter.

Stk. 3. Nævnet vælger blandt medlemmerne en formand og en næstformand.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter forelæggelse for nævnet en forretningsorden for dette.

§ 24. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler for nævnets virksomhed.

§ 25. Statens Museumsnævns daglige arbejde varetages af et sekretariat.

Kapitel 6

Arkæologiske opgaver

§ 26. Findes der under jordarbejder grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre

jordfaste fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang, det berører fortidsmindet. Fundet skal straks anmeldes til rigsantikvaren, og fundne genstande, der ikke skal afleveres efter § 27, stk. 2, skal efter anmodning afleveres til denne.

Stk. 2. Rigsantikvaren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en undersøgelse, eller indtil spørgsmålet om en erhvervelse efter stk. 5 er endeligt afgjort. 1 år efter anmeldelsen kan arbejdet genoptages, medmindre rigsantikvaren forinden har afgivet indstilling om erhvervelse af fortidsmindet efter stk. 5.

Stk. 3. Undersøgelsen bekostes af rigsantikvaren. Udføres arbejdet for en offentlig myndighed, afholdes udgifterne dog af denne myndighed.

Stk. 4. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, medens undersøgelsen foretages, eller indtil spørgsmålet om en erhvervelse efter stk. 5 er endeligt afgjort, erstattes af rigsantikvaren. Kan der ikke opnås enighed om erstatningen, fastsættes denne af den taksationskommission, der er nævnt i naturfredningslovens § 5.

Stk. 5. Finder rigsantikvaren, at det pågældende fortidsminde bør bevares på stedet for eftertiden, afgiver rigsantikvaren, såfremt en aftale om en anden ordning ikke kan opnås, senest ved undersøgelsens afslutning indstilling til ministeren for kulturelle anliggender om erhvervelse af fortidsmindet og eventuelt omkringliggende areal. 1 år efter at rigsantikvaren har afgivet indstilling til ministeren, kan arbejdet genoptages, medmindre der forinden er truffet afgørelse om erhvervelse af fortidsmindet. Erhvervelsen kan ske ved ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 6. Rigsantikvaren eller den, rigsantikvaren bemyndiger dertil, har uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der kan formodes under arbejdet at fremkomme fund som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises mod forlangende. Politiet yder bistand efter regler, der fastsættes efter aftale mellem ministeren for kulturelle anliggender og justitsministeren.

§ 27. Genstande fra fortiden, herunder mønter, der er fundet i Danmark, og hvortil ingen kan godtgøre sin ret som ejer, er danefæ, såfremt de er forarbejdet af værdifuldt materiale eller har særlig kulturhistorisk værdi.

Stk. 2. Danefæ tilhører staten. Den, der finder danefæ, og den, der får danefæ i sin besiddelse, skal straks aflevere det til rigsantikvaren.

Stk. 3. Rigsantikvaren udbetaler en godtgørelse til finderens. Godtgørelsen fastsættes under hensyn til det fundnes materialeværdi og sjældenhed samt til den omhu, hvormed finderens har sikret fundet.

Stk. 4. Såfremt danefæ findes ved en arkæologisk undersøgelse, der forestås af en statslig eller statsstøttet institution eller i øvrigt finansieres helt eller delvis af offentlige midler, udbetales der ikke danefægodtgørelse til finderens. Rigsantikvaren kan dog i særlige tilfælde udbetale godtgørelse til ejer eller bruger af det areal, hvor undersøgelsen finder sted.

Stk. 5. Danefæ indgår i Nationalmuseet og kan af rigsantikvaren deponeres i andre statslige eller i statsstøttede museer efter anmodning fra disse.

§ 28. Genstande, herunder vrage af skibe, som må antages at være gået tabt for til enhver tid mere end 100 år siden, tilhører staten, medmindre nogen godtgør sin ret som ejer, hvis genstanden befinder sig i territorialfarvandet samt på kontinentalsoklen, dog ikke ud over 24 sømil fra de basislinjer, hvorfra bredden af det ydre territorialfarvand måles, eller befinder sig i vandløb eller søer.

Stk. 2. Rigsantikvaren træffer bestemmelse om arkæologiske undersøgelser af de genstande, der tilhører staten efter stk. 1.

Stk. 3. Den, der optager en genstand, som efter stk. 1 tilhører staten, og den, der får en sådan genstand i sin besiddelse, skal straks aflevere den til rigsantikvaren. Den, der har foretaget optagningen, har ikke krav på bjærgeløn, men rigsantikvaren kan udbetale en godtgørelse til den pågældende.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 1 finder følgende af strandingslovgivningens regler om optagning af vrage eller andre genstande fra havbunden anvendelse:

- 1) bestemmelserne om, hvem der er berettiget til at foretage optagningen, herunder bestemmelserne om forudgående indhentning af tilladelse,
- 2) bestemmelserne om anmeldelse vedrørende optagne genstande og
- 3) bestemmelserne om indkaldelse af ejeren til de optagne genstande.

§ 29. På de årlige finanslove opføres bevilling til varetagelse af rigsantikvarens opgaver efter §§ 26, 27 og 28.

§ 30. Det Arkæologiske Nævn har følgende opgaver:

- 1) at samordne det arkæologiske undersøgelsesarbejde i Danmark og
- 2) at udarbejde vejledende retningslinier for indsamling og undersøgelse af arkæologisk materiale samt for fordeling af disse arbejdsopgaver.

Stk. 2. I forbindelse med administrationen af bestemmelserne i § 26 har Det Arkæologiske Nævn følgende opgaver:

- 1) at prioritere undersøgelsesopgaverne,
- 2) at rådgive rigsantikvaren om anvendelse af de midler, der er til rådighed,
- 3) at godkende den del af museumsrådenes arbejdsplaner, som omhandler de opgaver, der er omfattet af dette kapitel,
- 4) at rådgive rigsantikvaren om fordeling af undersøgelsesopgaverne mellem de tilskudsberettigede museer og Nationalmuseet,
- 5) at træffe afgørelse om fordeling af fund og andet dokumentationsmateriale fra disse undersøgelser og
- 6) at fastsætte de betingelser, de tilskudsberettigede museer skal opfylde for at kunne påtage sig arkæologisk undersøgelsesarbejde.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 4, 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse ved administrationen af bestemmelserne i § 28.

Stk. 4. I tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed mellem rigsantikvaren og et museum om deponering af et nyt danefæfund, træffer nævnet afgørelse derom.

§ 31. Det Arkæologiske Nævn består af 9 medlemmer. Rigsantikvaren er formand for nævnet. De øvrige medlemmer udpeges således:

- 1) De universiteter, der har forhistorisk-arkæologiske og middelalder-arkæologiske fagområder, udpeger 2 medlemmer,
- 2) Nationalmuseet udpeger 2 medlemmer, repræsenterende henholdsvis den forhistorisk-arkæologiske og den middelalder-arkæologiske sagkundskab,
- 3) Statens Museumsnævn udpeger 3 medlemmer, repræsenterende de tilskudsberettigede museer, som varetager et arkæologisk ansvarsområde, og
- 4) miljøministeren udpeger 1 medlem.

Stk. 2. Nævnets medlemmer og suppleanter for disse beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender for 4 år ad gangen.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter forelæggelse for nævnet en forretningsorden for dette.

§ 32. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler for Det Arkæologiske Nævns virksomhed.

§ 33. Rigsantikvaren varetager sekretariatsfunktionerne for Det Arkæologiske Nævn.

Stk. 2. I sager, der er henlagt til Det Arkæologiske Nævn, og som ikke tåler udsættelse, træffer rigsantikvaren eller en stedfortræder, der er udpeget af rigsantikvaren, afgørelse med efterfølgende orientering af nævnet.

Kapitel 7

Særlige bestemmelser

§ 34. På de årlige finanslove opføres en rådighedssum svarende til 7 pct. af de tilskud, der ydes efter §§ 12, 13, 14 og 15, samt ½ pct. af de statslige museers driftsbevillinger på de årlige finanslove.

Stk. 2. Rådighedssummen anvendes til følgende formål:

- 1) indkøb af kunst og anskaffelse af museumsgenstande,
- 2) særlige konserveringsarbejder og museumstekniske forbedringer,
- 3) løsning af fællesopgaver,
- 4) enkelte museers løsning af særlige opgaver og
- 5) midlertidig støtte til enkelte museer.

Stk. 3. Rådighedssummen fordeles af ministeren for kulturelle anliggender efter forelæggelse for Statens Museumsnævn.

§ 35. Der ydes årlige driftstilskud til følgende selvejende institutioner:

- 1) Museumstjenesten,
- 2) Weilbachs Kunsterleksikon,
- 3) Værket »Danmarks Kirker«.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 fastsættes på grundlag af et budget, der er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender, og pris- og lønreguleres på de årlige tillægsbevillingslove. § 13, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 36. Ministeren for kulturelle anliggender kan godkende, at staten påtager sig den forsikringsmæssige risiko for større, officielle udenlandske udstillinger på danske museer og udstillingssteder, som specielt er godkendt i dette øjemed.

Kapitel 8

Straffebestemmelser

§ 37. Med bøde straffes den, der:

- 1) overtræder § 26, stk. 1, § 27, stk. 2, 2. pkt., eller § 28, stk. 3, 1. pkt., eller
- 2) tilsidesætter en beslutning efter § 26, stk. 2, om, at et arbejde skal indstilles.

Stk. 2. Er en overtrædelse af § 27, stk. 2, 2. pkt., eller § 28, stk. 3, 1. pkt., begået med forsæt, og foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til hæfte eller fængsel i indtil 1 år.

Stk. 3. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 72 og 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 5. Forældelsesfristen for strafansvar efter stk. 1, nr. 1, og stk. 2 er 5 år.

Kapitel 9

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.

§ 38. Loven træder i kraft den 1. juli 1984.

Stk. 2. § 16, stk. 2 og 3, har virkning for museer, der modtager tilskud efter den 1. januar 1985.

§ 39. Ministeren for kulturelle anliggender udfærdiger nærmere bestemmelser om lovens gennemførelse.

F.t.l. om museer m.v.

§ 40. Loven medfører ingen ændring i de hidtil gældende særlige regler for De danske Kongers kronologiske Samling på Rosenborg.

§ 41. Medlemmerne af Statens Museumsnævn, jfr. § 23, stk. 1, beskikkes første gang for perioden indtil den 30. juni 1986.

§ 42. Følgende love og bestemmelser ophæves:

1) Danske Lov 5-9-3,

- 2) Forordning af 22. marts 1737,
- 3) Plakat af 17. august 1752,
- 4) lov nr. 304 af 10. juni 1976 om statstilskud m.v. til museer,
- 5) lov nr. 95 af 31. marts 1954 om tilskud af statskassen til Ny Carlsberg Glyptotek og
- 6) lov nr. 203 af 31. maj 1963 om beskyttelse af historiske skibsvrag m.v.

§ 43. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den gældende lov om statstilskud m.v. til museer (lov nr. 304 af 10. juni 1976) blev vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 26. maj 1976 og trådte i kraft den 1. oktober 1976.

Om behandlingen af 1976-loven henvises til Folketingstidende 1975-76, sp. 3641-46, tillæg B, sp. 1281-1312, tillæg B, sp. 1751-54 og tillæg C, sp. 545-52.

Ifølge lovens § 16 skulle forslag til revision af loven forelægges senest i folketingsåret 1981-82. Denne revisionsbestemmelse blev optaget i museumsloven med den begrundelse, at loven ville medføre en så gennemgribende ændring af museumsstrukturen, at det forekom rimeligt at tage loven op til revision efter forløbet af en 5-årig periode.

Loven blev ændret ved lov nr. 281 af 16. juni 1980, der medførte en begrænsning i reguleringen af visse museumstilskud som en konsekvens af lov nr. 532 af 28. december 1979 om ændring af dyrtidsregulering m.v. Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 9540, 9890, 10699, 10949, tillæg A, sp. 5727, tillæg B, sp. 1107 og tillæg C, sp. 657.

Ved lov nr. 610 af 23. december 1980 om museumsvæsenet i Grønland overførtes det grønlandske museumsvæsen til hjemmestyret, og bestemmelsen i museumslovens § 15, 2. pkt., hvorefter museumsloven kunne sættes i kraft for Grønland, ophævedes samtidig. Folketingstidende 1980-81, sp. 2815, 3597, 4303, 4533, tillæg A, sp. 1979, tillæg B, sp. 219 og tillæg C, sp. 307.

Fristen for lovens revision blev ved lov nr. 131 af 31. marts 1982 om ændring af lov om statstilskud m.v. til museer udsendt til folketingsåret 1982-83 (se Folketingstidende 1981-82, 1. samling, sp. 178-79, sp. 810-18, tillæg A sp. 577 og Folketingstidende 1981-82, 2. samling, sp. 1266-71, sp. 3679-80, sp. 4089-90, tillæg A, sp. 1137, tillæg B, sp. 247, tillæg C, sp. 155).

Denne udskydelse af lovrevisionen blev gennemført med henvisning til, at arbejdet i det midlertidige udvalg om samarbejdet mellem fredningsmyndighederne og museerne m. fl. om arbejdsopgaverne i medfør af lovgivningen om bygningsfredning, fortidsminder m.v. (Møllmann-udvalget) først kunne forventes afsluttet i forsommeren 1982.

Ved den seneste ændring af museumsloven (lov nr. 199 af 25. maj 1983 om ændring af lov om statstilskud m.v. til museer) vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 19. maj 1983, blev lovrevisionen udsendt til folketingsåret 1983-84. Baggrunden for denne udskydelse af lovrevisionen var regeringens bestræbelser på at holde igen på de offentlige udgifter. Samtidig gennemførtes atter en begrænsning i reguleringen af nogle af museumstilskuddene som en konsekvens af lov nr. 575 af 27. oktober 1982 om begrænsning af lønstigninger og om ændring af takt- og dyrtidsregulering. Under lovforslagets behandling i folketinget blev der stillet forslag om og senere vedtaget ændringer i museumsloven, hvorved indførtes et nyt basisår for beregningen af de statslige driftstilskud til de museer, der modtager statstilskud til driften efter den almindelige tilskudsbestemmelse i lovens § 1 (se Folketingstidende 1982-83, sp. 3812, 4621, 10994 og 11279, tillæg A, sp. 1759, tillæg B, sp. 187 og tillæg C, sp. 407).

Med den gældende lov om statstilskud m.v. til museer fik man i 1976 samlet de to tidligere love om tilskud til henholdsvis kulturhistoriske museer og kunstmuseer i én lov. I loven indarbejdedes endvidere bestemmelser om tilskud til en række museer, der tidligere havde modtaget statstilskud til driften i henhold til særlig bevilling på finansloven og på grundlag af specielle tilskudsordninger.

Hermed ønskede man dels at understrege enheden i museumsvæsenet dels at fremme mulighederne for samarbejde og for en koordinering af museumsarbejdet.

Det nyoprettede centrale organ, Statens Museumsnævn, fik bl. a. til opgave sammen med de lovfæstede amtsmuseumsråd at virke for gennemførelse af disse mål gennem en rådgivnings- og støttevirksomhed.

Den gældende museumslov omfatter således langt hovedparten af de statsstøttede museer, der henhører under kulturministeriet. Undtagelser fra denne ordning er Ny Carlsberg Glyptotek, som får statsstøtte efter en særlig lov for dette museum, og De danske Kongers kronologiske Samling på Rosenborg, der fortsat modtager statsliskud udelukkende på grundlag af finanslovbevillinger.

Derimod har der ikke hidtil foreligget et særligt lovgrundlag for de af staten ejede – de statslige – museer.

Med undtagelse af 1 enkelt museum – Det danske Filmmuseum – der sammen med de andre statslige filminstitutioner er omfattet af lov om film (lov nr. 306 af 9. juni 1982), er driftsgrundlaget for de statslige museer under kulturministeriet udelukkende finanslovbevillinger.

Disse statslige museer er følgende:

Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst, Tøjhusmuseet, Ordrupgaardssamlingen og Den Hirschsprungske Samling.

I det foreliggende lovforslag foreslås den museumsstruktur, som blev gennemført med 1976-loven, og som må siges at have virket godt, opretholdt og udbygget.

Der stilles således forslag om, at regler om de ovenfor nævnte statslige museer og om de museer, der modtager tilskud fra kulturministeriet, samles i én lov.

Det tilsigtes hermed yderligere at styrke enheden i museumsvæsenet og dermed det samarbejde og den koordinering af museernes arbejde, der som ovenfor nævnt blev indledt med museumsloven fra 1976.

Lovforslaget pålægger Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst en række forpligtelser, som de skal varetage til gavn for det samlede danske museumsvesen.

Herved understreges disse museers centrale betydning som samarbejdspartnere for de øvrige museer i et samlet museumsvesen.

I sammenhæng hermed indeholder lovforslaget en generel beskrivelse af museernes opgaver og et forslag til en formaliseret koordinering af ansvarsområder, idet der således lægges op til en egentlig fordeling af arbejdsopgaverne og et samarbejde omkring disses løsning.

Denne koordinering af museernes virksomhed skal omfatte både de centrale statsmuseer og de øvrige museer.

Det er på denne baggrund, at den gældende museumslov foreslås erstattet af en helt ny lov – *lov om museer m.v.*

Idet der i øvrigt henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, skal om forslaget i almindelighed og om enkelte hovedpunkter heri bemærkes:

Foruden den foreslåede strukturelle styrkelse tilsigter lovforslaget at gennemføre en økonomisk forbedring for museumsområdet med henblik på en afhjælpning af de mest påtrængende økonomiske vanskeligheder på museerne og for at fremme løsningen af en række væsentlige opgaver, som forudsætter en ressourceforøgelse.

Lovforslaget indeholder således bl.a. forslag om løsning af nogle betydningsfulde fællesopgaver for museerne dels gennem øgede bevillinger til de store statslige museer, der herved får mulighed for at påtage sig forskellige centralmuseale funktioner, dels gennem driftstilskud til nogle permanente fællesinstitutioner.

Det foreslås endvidere, at der sker en lovmæssig opfølgning af de ressortomlægninger mellem miljø- og kulturministeriet, der er gennemført vedrørende arkæologisk undersøgelsesvirksomhed som en følge af det ovenfor nævnte udvalgsarbejde (Møllmann-udvalget, betænkning nr. 953/1982).

Ved den administrative gennemførelse af den ændrede ansvarsfordeling var det forudsat, at denne skulle følges op med de nødvendige ændringer i de berørte love under kulturministeriet og miljøministeriet. Forslag til ændringer i naturfredningsloven vil således blive fremsat sideløbende med dette lovforslag.

Lovforslaget indeholder endelig nogle bestemmelser, der tager sigte på at fastholde mulighederne for at vise store officielle udenlandske udstillinger i Danmark. Disse såkaldte »indemnity-bestemmelser« svarer til de ordninger, der allerede er gennemført i en række andre lande.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Til § 1

Det må anses for naturligt generelt at fastslå, at lovens formål er at sikre Danmarks kulturarv og at fremme museernes virke og samarbejde.

Den foreslåede udvidelse af museumsloven til at omfatte alle museer under kulturministeriet vil

bidrage til, at museernes virksomhed i højere grad kan ansues under en fælles kulturpolitisk og økonomisk synsvinkel. Gennem den foreslåede udbygning af samarbejdsrelationerne mellem museerne vil man i højere grad kunne gennemføre en fælles problembeskrivelse og problemforskning og på grundlag heraf søge en løsning af de fundamentale opgaver for dansk museumsvesen.

Udover de museer, der allerede er omfattet af den gældende lov om statsstilskud m.v. til museer, finder forslaget anvendelse på følgende museer: Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst, Tøjhusmuseet, Ordrupgaardsamlingen, Den Hirschsprungske Samling, Ny Carlsberg Glyptotek og De danske Kongers kronologiske Samling på Rosenborg.

Herefter vil hovedparten af de museer, der opbevarer støtte fra staten, være samlet i en fælles lov.

Selve placeringen af Det danske Filmmuseum i filmloven foreslås ikke ændret på grund af Filmmuseets særlige tilknytning til de øvrige filminstitutioner og til filmbranchen, men det forudsættes, at Filmmuseet som hidtil tager del i det museale samarbejde, og at de generelle bestemmelser om de statslige museer, der er optaget i kapitel 2, også finder anvendelse på Filmmuseet.

Medmindre det udtrykkeligt er fastsat, omfatter lovens regler ikke direkte de museer, der henhører under andre ministeriers ressort, men det forudsættes, at disse museer – sådan som det hidtil er sket – på en række områder deltager i samarbejdet med de øvrige statsstøttede museer.

Til § 2

Udviklingen i 1970'erne såvel inden for museumsvesenet som i samfundet som helhed har understreget behovet for at få defineret formålet med museernes virksomhed. Museumsloven af 1976 havde til hensigt at fremme samarbejdet imellem museerne og at virke for en klarere opgavefordeling. Ved i dette forslag at udvide museumsloven til tillige at omfatte de statslige museer ønskes sammenhængen i dansk museumsvesen yderligere understreget og rammen om det fælles arbejde beskrevet.

Samtidig stilles der forslag om, at museernes opgaver beskrives i loven i lighed med den opgavedefinering og -beskrivelse, der i løbet af 1970'erne har fundet sted for så godt som alle samfundets sektorer.

Bestemmelsen i § 2 er udarbejdet med udgangspunkt i ICOM's (International Council of Mu-

seums) museumsdefinition, der har følgende ordlyd:

»Et museum er en ikke-kommerciel, permanent institution, åben for publikum, til tjeneste for samfundet og dets udvikling. Som indsamler, bevarer, udforsker, udstiller og spreder kendskab til materielle vidnesbyrd om mennesket og dets miljø.«

Til den foreslåede bestemmelse skal i øvrigt særligt bemærkes, at udtrykket Danmarks kulturarv omfatter alle de værdier – af såvel dansk som udenlandsk oprindelse – der nu er en del af Danmarks kultur.

Bevaring dækker såvel konservering og forsvarlige opbevaringsforhold som samlingernes oprettholdelse, hvilket sidste vil sige, at museumsgenstandene skal være fysisk til stede, og at institutionen skal være i stand til at finde dem frem.

I forbindelse med udformningen af § 2 om museernes opgaver har man overvejet mulighederne for og ønskeligheden af at søge gennemført en beskyttelse af museumsbegrebet eller museumsnavnet.

Formålet med en sådan beskyttelse skulle først og fremmest være at sikre gavegivere og donatorer imod, at deres gaver falder i forkerte hænder ved at blive givet til samlinger, hvorfra der – imod gavegiverens forudsætninger – finder afhændelser sted.

Selvom det må erkendes, at der her er tale om et reelt problem, har man alligevel fundet det rigtigst at afstå fra at foreslå en bestemmelse, der forbeholder visse institutioner at anvende betegnelsen museum. Dette skyldes, at det må anses for tvivlsomt, om man ved en sådan beskyttelse af museumsnavnet kan opnå det tilsigtede resultat.

Til § 3

Til stk. 1

Den foreslåede generelle samarbejdsbestemmelse er ny.

Den gældende museumslovs § 12, stk. 1, 1. led, indeholder en bestemmelse om samarbejdet mellem de kulturhistoriske museer og Nationalmuseet inden for fælles arbejdsområder.

Til stk. 2

Museerne rådgiver i vidt omfang forskellige offentlige myndigheder inden for deres arbejdsområder.

Bestemmelsen om samarbejdet omkring fredning og fysisk planlægning er ny. Den skal ses i sammenhæng med planlovsreformen (kommune-

planloven og loven om regionplanlægning), der har skabt et vigtigt instrument, hvorigennem museerne dels kan hente værdifulde oplysninger, dels kan bidrage med viden med henblik på dokumentation og en hensigtsmæssig udvælgelse til bevaring af kulturelementer, der findes uden for museerne. Endvidere er bestemmelsen en kodificering af det arbejde, museerne allerede udfører i forbindelse med fredningsplanlægning i henhold til naturfredningsloven, og af det samarbejde mellem fredningsstyrelsen og museerne, der er forudsat i bygningsfredningsloven omkring registrering af bevaringsinteresser og bygningsundersøgelser. Det samme gælder samarbejdet med amtskommunerne angående oplysninger og muligheder for at finde jordfaste fortidsminder til brug ved behandling af sager om ansøgning om tilladelse til råstofvindning.

Som eksempel på et andet område, hvor der kan etableres et samarbejde mellem amtskommuner og museer, kan nævnes tilsyn og pleje af fredede fortidsminder.

Til kapitel 2

Statslige museer

I dette kapitel er samlet bestemmelser, som specielt vedrører de statslige museer og deres virksomhed, bortset fra de særlige regler om arkæologiske opgaver, som findes i kapitel 6.

Som omtalt i de indledende bemærkninger til kapitel 1 har der ikke tidligere eksisteret et særligt lovgrundlag for de under kulturministeriet hørende statslige museer, bortset fra Det danske Filmmuseum. De erfaringer, der er indvundet siden gennemførelsen i 1976 af den gældende lov om statstilskud m.v. til museer, peger imidlertid i retning af et stadigt stigende behov for en samlet lovgivning, der regulerer og koordinerer såvel de statslige som de statsstøttede museers virksomhed med henblik på at sikre den bedst mulige udnyttelse af de samlede ressourcer – såvel økonomisk som fagligt – inden for museumsområdet.

Med fastlæggelse af bestemmelserne i dette kapitel om en række af de statslige museers opgaver er det ikke tilsigtet at foreslå nogen indskrænkning i den almindelige instruktionsbeføjelse, som ministeren allerede har i forhold til disse museer.

Af de foreslåede bestemmelser for de statslige museer finder reglerne i §§ 4–6 anvendelse på såvel Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst som på Tøjhusmuseet, Den Hirschsprungske Samling, Ordrupgaardsamlingen og Det danske Filmmuseum, medens bestemmelserne i §§ 7–9 indehol-

der særlige regler om formål og virksomhed for Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst.

Den styrkelse af Nationalmuseets og Statens Museum for Kunsts funktioner som centralmuseer, som foreslås i denne lov, forudsætter en forøgelse af bevillingerne til disse museer.

Til § 4

Til stk. 1

Bestemmelsen pålægger de statslige museer at deltage i det nationale og regionale samarbejde med andre museer og udarbejde en arbejdsplan, som indsendes til vedkommende museumsråd og til Statens Museumsnævn.

Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst, Tøjhusmuseet, Den Hirschsprungske Samling og Det danske Filmmuseum deltager allerede efter den gældende lov i det regionale samarbejde i det i henhold til lovens § 10 af ministeren for kulturelle anliggender nedsatte museumsråd for Københavns og Frederiksberg kommuner, medens Ordrupgaardsamlingen er repræsenteret i det i henhold til gældende lovs § 9 oprettede amtsmuseumsråd for Københavns amt. Nationalmuseets afdelinger uden for hovedstadsområdet deltager ligeledes i de respektive museumsråds arbejde.

Derimod er det ikke efter den gældende lov pålagt de statslige museer at udarbejde og indsende arbejdsplaner i modsætning til de statsstøttede museer, som efter den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 7, årligt skal indsende arbejdsplan til vedkommende amtsmuseumsråd – for museerne i Københavns og Frederiksberg kommuner dog til Statens Museumsnævn.

Det blev imidlertid i bemærkningerne til § 8 i den gældende lov anført, at kulturministeriet agtede at pålægge de statslige museer under ministeriets ressort at indsende arbejdsplaner til Statens Museumsnævn, ligesom man ville anmode andre ministerier, der har museer under deres ressort, om ligeledes at foranledige, at disse arbejdsplaner tilgik museumsnævnet. Der har siden været ført en række forhandlinger med de statslige museer under ministeriets ressort, som har ført til, at Nationalmuseet udarbejder og indsender arbejdsplaner til Statens Museumsnævn, medens dette endnu ikke er endeligt gennemført for de øvrige statsmuseer. Flere museer under andre ministeriers ressort indsender ligeledes deres arbejdsplaner til enten vedkommende museumsråd eller Statens Museumsnævn.

Det må anses for rimeligt og nødvendigt af hensyn til en forsvarlig koordinering af de statslige og

de statsstøttede museers arbejde, at det nu også pålægges de statslige museer under kulturministeriets ressort at indsende arbejdsplaner til vedkommende museumsråd. Planerne foreslås samtidig sendt til Statens Museumsnævn til orientering. En tilsvarende bestemmelse foreslås for de statsstøttede museer i lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 9.

Indsendelse af planmaterialet til museumsråd og museumsnævn foreslås for såvel de statslige som statsstøttede museer begrænset til hvert 4. år.

Til stk. 2

Det må anses for rimeligt at pålægge de statslige museer en forpligtelse svarende til den, der pålægges de statsstøttede museer i lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 10. Omfanget af de statslige museers indberetningspligt til de centrale registre vil blive fastsat i særlige forskrifter svarende til de forskrifter, der med hjemmel i § 11, stk. 3, vil blive fastsat for de tilskudsberettigede museers indberetningspligt efter § 11, stk. 1, nr. 10.

Til § 5

Til stk. 1

Det er en fundamental pligt for et museum at bevare sine museumsgenstande for eftertiden. Dette gælder, uanset om genstandene er fundet, købt eller modtaget som gave, og uanset om de er kommet til museet fra privat eller offentlig side.

De genstande, der befinder sig på et statsligt museum, tilhører den danske stat, og det enkelte museum kan normalt ikke skille sig af med dem; en sådan virksomhed vil i almindelighed ikke være forenelig med et museums opgave efter § 2.

Et museum må derimod kunne afstå fra overhovedet at modtage bestemte genstande, hvis disse ikke findes relevante eller værdifulde for museet.

Udskillelse af museumsgenstande (salg, gave, bytte, kassation) kan imidlertid i visse tilfælde forekomme et statsmuseum ønskelig af hensyn til samlingernes omfang og karakter. Således kan det være ønskeligt for et museum at bytte sig til genstande, som man måtte finde vigtige for museet. Anvendelse af dubletter i samlingerne må være en nærliggende mulighed i disse situationer.

Der fastsættes derfor den regel for de statslige museer, at ministeren i ganske særlige tilfælde kan give tilladelse til udskillelse.

Til stk. 2

Det er ønskeligt at lovfæste den ordning, at statens museer kan deponere genstande fra samlin-

gerne. Man ønsker ikke hermed foretaget ændringer i eksisterende regler for samlinger, hvorfra deponeringer er udelukket eller begrænset ved testamente, fundats eller lignende.

Deponeringen kan være tidsbegrænset eller vedvare på ubestemt tid, men det deponerende museum kan føre tilsyn med genstandens bevaringsforhold og kan til enhver tid hjemkalde den, hvilket sammen med øvrige vilkår for deponeringen bør præciseres over for den institution, som modtager den.

Om rigsantikvarens deponering af danefæ henvises til § 27, stk. 5.

Deponering af kunstværker tilhørende Statens Museum for Kunst i centraladministrationens kontorer m.m. og i folketinget finder sted i henhold til særlige retningslinjer fastsat af kulturministeriet. Omfanget af deponeringerne er blevet indskrænket i forhold til tidligere, dels af sikkerheds-, dels af kapacitetsmæssige grunde. Deponeringerne formidles gennem boligministeriets ejendomsdirektorat, der fører register over og kontrol med de uddeponerede kunstværker.

Udlån af dekorationsvåben fra Tøjhusmuseet finder sted i overensstemmelse med særlige af Tøjhusmuseet fastsatte bestemmelser.

Til § 6

Bestemmelsen svarer til § 30 i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

I overensstemmelse med de almindelige regler om fonde og legater holdes disse tilskudsmidler uden for statskassen, og der kan alene rådes over dem af de styrelser, der er nedsat af institutionen selv i overensstemmelse med de vedtægter, der er fastsat for det enkelte fond eller legat.

De statslige museer skal ved hvert finansårs udløb indsende beretning til kulturministeriet og rigsrevisionen om samtlige gavebeløb m.v., som man har modtaget i årets løb. Modtagelse af gaver som f.eks. fast ejendom, hvis drift og vedligeholdelse kan komme til at påføre staten udgifter, vil dog altid kræve de bevilgende myndigheders godkendelse.

Til § 7

Til stk. 1

Nationalmuseet (indtil 1892: Oldnordisk Museum) blev stiftet den 22. maj 1807. Gennem tiden er en lang række forskellige afdelinger vokset frem på museet. Dets hoveddomicil er Prinsens Palais i

København, men museet har desuden til huse i andre bygninger, blandt andet i Brede, og står endvidere som ejer af adskillige historiske ejendomme og seværdigheder ude i landet.

Nationalmuseet yder kirkeministeriet konsultativ bistand i henhold til lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde, lovekendtgørelse nr. 455/1947.

Museets struktur er fastsat i kulturministeriets cirkulære nr. 229 af 7. december 1978 om Nationalmuseets organisation. Museet ledes af en personalevalgt direktion med rigsantikvaren og administrator som fødte medlemmer, førstnævnte som formand. Nationalmuseet omfatter i dag følgende enheder:

Rigsantikvaren.

Direktionen.

Økonomisk og teknisk forvaltning.

Danmarks oldtid (stenalder, bronzealder, jernalder).

Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat.

Danmarks middelalder og renaissance indtil 1660.

Dansk Folkemuseum (kronologisk samling af købstads- og højerestandskultur efter 1660, topografisk samling af gammel dansk bondekultur, special- og studiesamlinger).

Etnografisk Samling (samlinger fra de folkeslag, der står uden for Middelhavslandenes og Den nære Orients oldtidskulturer).

Antiksamlingen (oldsager fra Middelhavslandenes og Den nære Orients oldtidskulturer fra de tidligste tider til islam).

Den kgl. Mønt- og Medaillesamling (græske, romerske, byzantinske, orientalske, middelalderlige og nyere tids mønter, medailler, jetons og pengesedler).

Frilandsmuseet ved Sorgenfri (gamle danske bøndergårde og andre landbygninger fra forskellige egne af Danmark og de tidligere danske landsdele i Sydsverige og Sydslesvig).

Naturvidenskabelig afdeling (laboratorier for pollenanalyse, frøanalyse, pedologi, vedanatomi, kulstof-14 datering og dendrokronologi).

Formidlingssektionen (oplysende og pædagogisk virksomhed, afholdelse af udstillinger, foredrag, omvisninger m.v.).

Nationalmuseets forlag (udgivelse af bøger).

Museet for Danmarks Frihedskamp 1940-1945, herunder Frøslevlejrens Museum.

Nationalmuseets audio-visuelle samlinger (hist. filmarkiv og diskotek).

Bevaringssektionen.

Bibliotekstjenesten.

Skibshistorisk Laboratorium (registrering og undersøgelse af maritim-historisk kildemateriale).

Til stk. 2

Nationalmuseets 1., 2. og 3. afdeling (Danmarks Oldtid, Danmarks Middelalder og Renaissance indtil 1660 samt Dansk Folkemuseum) er de samlinger, der alment dækker den danske kulturhistorie fra de tidligste tider og til vor tid. De øvrige samlinger, bortset fra Etnografisk Samling og Antiksamlingen, er specialsamlinger for bestemte sider af vor kulturhistorie.

Med den status, som Nationalmuseet har og altid har haft som Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum, er det naturligt at kræve, at specielt museets danske samlinger giver et fyldigt repræsentativt billede af den danske kulturs udvikling. Kun inden for den danske kulturs område kan man med rimelighed forlange en sådan bredde og specialisering af samlingerne, at alle væsentlige dele af kulturhistorien kan dokumenteres tilfredsstillende.

Til stk. 3

Nationalmuseet er en forskningsinstitution, der står til rådighed for videnskabsmænd og studerende i ind- og udland. Det videnskabeligt ansatte personale egen forskning inden for den normerede arbejdstid har hjemmel i kulturministeriets cirkulære nr. 154 af 22. juli 1976 om arbejdstiden for akademisk uddannede medarbejdere ansat ved arkiver, forskningsbiblioteker, museer og visse andre institutioner under kulturministeriet.

Nationalmuseet har ikke nogen generelt dækkende statistik over besøg af forskere og studerende udefra, men antallet løbet op i mange hundrede personer om året, der driver forskning på museet i kortere eller længere tid.

Forskningen finder sted inden for en række kulturvidenskabelige discipliner såsom arkæologi, historie, kunsthistorie, etnologi, etnografi og numismatik og inden for naturvidenskabelige discipliner til belysning af kulturhistorien.

Til stk. 4

Det bliver en pligt for museets direktion at sørge for, at museet udfører de opgaver, som ikke af rigsantikvaren er henlagt til andre museer i forbindelse med administrationen af § 26 (fund af jordfaste fortidsminder under jordarbejder), § 27 (da-

nefæfund) og § 28 (vrag m.v., der findes på havbunden). Navnlig konservering af fund vil blive en vigtig opgave.

Til stk. 5

Museets varetagelse af sin opgave vedrørende Danmarks fortid forudsætter en stadig ajourført registrering af fund og fortidsminder i Danmark. En sådan haves for de forhistoriske perioder i Nationalmuseets sognebeskrivelse, der indeholder informationer om ca. 115.000 lokaliteter af kulturhistorisk betydning. Registret består af en kortdel og en tekstdel. Sags- og genstandsmaterialer er i øvrigt registreret i en numerisk oldsagsprotokol med udførlige beskrivelser af fundne genstande, ligesom der findes omfattende billedarkiver vedrørende fund og fundmateriale. Den årlige tilvækst til sognebeskrivelsen har indtil for få år siden været ca. 350 nye lokaliteter, men steg i 1981 til ca. 700. Meddelelser om tilvæksten tilgår de respektive museer. En kopi af sognebeskrivelsens kortblade findes i fredningsstyrelsen, og kopier omfattende såvel kortblade som tekstdel findes på en række lokale museer.

En revision og delvis omlægning af sognebeskrivelsen har vist sig nødvendig. Da det koncentrerede og til dels sammenfaldende dataindhold i fredningsstyrelsens fredningsregister og Nationalmuseets sognebeskrivelse skønnes velegnet til EDB, er en omlægning iværksat i et samarbejde mellem Nationalmuseet, fredningsstyrelsen og Statens Museumsnavn. Der stilles mod etableringen af et landsdækkende centralregister for stedfæstede fund og fortidsminder, i hvilket informationer kan udvælges og gøres tilgængelige ved hjælp af EDB. Første fase i dette projekt – etableringen af en kortdatabase – er nu afsluttet, og Nationalmuseet har i 1982 oprettet et særligt EDB-kontor med henblik på udarbejdelse af registret. Næste fase i projektet – indkodning af beskrivelser af fortidsminderne og de stedfæstede fund – er ved at blive iværksat.

En del lokalmuseer har i årenes løb udbygget deres lokale sognebeskrivelser, uden at Nationalmuseet i alle tilfælde har fået meddelelse herom, og de pågældende lokale registre rummer således flere informationer end Nationalmuseets. For de fleste museer findes endvidere en betydelig mængde af fundoplysninger, der aldrig er blevet indført i hverken den centrale eller de lokale sognebeskrivelser. Igennem det ovennævnte centralregistreringsprojekt tilstræbes en totalregistrering af alle foreliggende oplysninger om fund og fortidsmin-

der. Derfor må der tillige tilvejebringes faste samarbejdsprocedurer, der sikrer den fremtidige ajourføring af det fælles centralregister. Disse samarbejdsprocedurer bør tillige sikre, at de berørte lokale museer modtager de for dem nødvendige informationer fra registret.

Centralregistret giver i sin nuværende udformning en oversigt over danske lokaliteter, hvorfra der foreligger oplysninger om kulturhistorisk fundmateriale, samt en summarisk karakteristik af dette. På et senere tidspunkt kunne det være hensigtsmæssigt at udvide registret med en mere specificeret registrering af fundmaterialets art, alder og øvrige karakteristika. Registret er i sin opbygning forberedt til en sådan udvidelse.

Det vil på længere sigt være ønskeligt at skabe muligheder for, at registret kan udvides til også at omfatte kulturhistoriske genstande, som ikke er stedfæstet til danske lokaliteter.

Også administrationen af reglerne om skibsvrag m.v. forudsætter præcise og ajourførte oplysninger om fredede vrag og fund, ikke mindst på baggrund af den stigende udnyttelse af havbundens råstoffer. Det har endnu ikke været muligt at opbygge et egentligt register over beskyttede, fredede vrag, selvom der i årenes løb er indsamlet en del oplysninger om de fremkomne fund, som opbevares på Nationalmuseets Skibshistoriske Laboratorium.

Til § 8

Til stk. 1

Statens Museum for Kunst har sin oprindelse i de oldenborgske kongers samlinger, som udgør grundstammen i museets bestand af ældre europæisk maleri.

Museet består i dag af:

Den kgl. Maleri- og Skulptursamling omfattende dansk og udenlandsk maleri og skulptur fra ældre tid og frem til nutiden.

Den kgl. Kobberstiksamling omfattende dansk og udenlandsk tegnekunst og grafik fra ældre tid og frem til nutiden.

Den kongelige Afstøbningsamling omfattende skulptur fra den klassiske oldtid til renaissance.

Konserveringsafdelingen.

Samlingerne øges ved statsmidler til indkøb, men uden væsentlige bevillinger fra Ny Carlsbergfondet og andre fonde og donatorer var det ikke muligt at opretholde en nogenlunde rimelig adgang, især på det udenlandske område.

Statens Museum for Kunst må med sine betydelige udenlandske og sine danske samlinger, dæk-

kende den danske kunsthistorie fra 1600-tallet til i dag, betegnes som Danmarks Nationalgalleri på linie med nationalgallerier f.eks. i Stockholm og Oslo.

Til stk. 2

Statens Museum for Kunst har som landets hovedmuseum for den bildende kunst en forpligtelse til specielt for den danske kunsts vedkommende at anlægge og opretholde repræsentative samlinger, der til enhver tid kan vise hovedlinjerne inden for billedkunsten i Danmark. Museet skal naturligvis samtidig i videst muligt omfang søge at anlægge samlinger af udenlandsk billedkunst. Museets indkøbsbevilling søges forhøjet blandt andet under hensyntagen hertil. Egentlige repræsentative samlinger af udenlandsk kunst kan man dog ikke pålægge museet at anskaffe, dels af økonomiske grunde dels af pladsmæssige grunde.

Bestemmelser om indkøb af dansk kunst til museet er fastsat i kgl. anordning nr. 12 af 8. januar 1976 om indkøb af dansk kunst til Den kgl. Maleri- og Skulptursamling ved Statens Museum for Kunst. Indkøb af dansk kunst til denne samling foretages herefter af et særligt udvalg bestående af direktøren for Statens Museum for Kunst, overinspektøren ved Den kgl. Maleri- og Skulptursamling samt en af de øvrige ved museet ansatte inspektører.

Til stk. 3

Statens Museum for Kunsts samlinger danner grundlag for kunsthistorisk og konserveringsmæssig forskning. Museet er ligesom Nationalmuseet en forskningsinstitution, hvor det videnskabeligt ansatte personale driver forskning inden for rammerne af det i bemærkningerne til § 7, stk. 3, nævnte cirkulære om arbejdstiden for akademisk uddannede medarbejdere ved en række institutioner under kulturministeriet. Ligeledes står museet til rådighed for videnskabsmænd og studerende fra ind- og udland.

En af museets væsentligste opgaver er desuden at sørge for, at museets samlinger – udover at danne grundlag for forskning – også gøres tilgængelige for et større publikum.

Statens Museum for Kunst formidler sine permanente samlinger til publikum gennem skiftende ophængninger, omvisninger og lysbilledforedrag på museet samt ved udlån af lysbilledforedrag til skoler, foreninger m.v. Erfaringerne fra disse udlån gennem de sidste 6 år viser, at der er et stort,

udækket behov for billedkunstnerisk formidlingsmateriale af høj kvalitet ude i landet. Museet har samtidig erfaring for, at mange lånerer følger lånet op med besøg i samlingerne.

Museet arrangerer desuden med jævne mellemrum særudstillinger af udefra kommende værker eller af egne værker kombineret med værker fra andre museer og fra private.

Erfaringen her viser, at sådanne særudstillinger i høj grad virker stimulerende på publikums interesse for museets samling i sin helhed.

Til stk. 4

Bestemmelsen indebærer, at der på Statens Museum for Kunst skal oprettes et centralt register for alle kunstværker, der findes i de af loven omfattede museer.

I bemærkningerne til den gældende lov blev det blandt andet fremhævet som en vigtig opgave for Statens Museumsnævn at søge tilvejebragt et fælles registreringssystem for museerne. Nævnet nedsatte på denne baggrund i 1979 et udvalg for centralregistrering af kunst i danske museer m.v. med den hovedopgave at udarbejde retningslinjer for registrering af dansk og udenlandsk kunst i danske museer.

Udvalget afgav sin rapport i juni 1982 og konstaterer heri, at der er behov for et register over kunst fra renaissance til vore dage i offentlig eje. Et register har tidligere været oprettet, nemlig det såkaldte provinsmuseumskartotek, der blev udarbejdet fra 1930'ernes slutning og frem til omkring 1950 i tre eksemplarer, heraf et til det pågældende museum, et til Statens Museum for Kunst og et til Ny Carlsbergfondet, som havde igangsat og finansieret arbejdet.

For adskillige af provinsens kunstmuseer blev dette den første systematiske registrering af samlingerne. På Statens Museum for Kunst blev samlingen af museumsregistreringer tilgængelig og kom her til at fungere som et centralregister, der blev meget benyttet og nogenlunde konsekvent ajourført indtil 1960'erne. På dette tidspunkt, hvor museumsvesenet i provinsen for alvor begyndte sin ekspansion, var der ikke længere ressourcer til at holde kartoteket vedlige, hvilket har været et mærkbart savn.

Mængden af billedkunst i de offentlige samlinger er ligesom antallet af museer gennem de seneste årtier stærkt forøget, og udvalget er af den opfattelse, at et udbygget og moderniseret register vil være til stor gavn for museerne og støtte det faglige samarbejde, ligesom det vil være til gavn for

forskningen uden for museerne, både den kunsthistoriske og den humanistiske forskning, der for øjeblikket må trække på det enkelte museum og på forskningsbibliotekerne. Der vil også kunne ydes en bedre service over for det stadig stigende antal henvendelser fra publikum, som særligt for de største museer er en meget tidkrævende del af mu-seets formidling.

På denne baggrund har udvalget indstillet, at der oprettes et centralt register over kunst fra renaissancen til vore dage i offentlig eje til brug for museerne, forskningen og – formidlet gennem museerne – offentligheden. Udvalget finder endvidere, at forpligtelsen til at føre det centrale register bør ligge hos Statens Museum for Kunst, på samme måde som Nationalmuseet fungerer som moderinstitution for de arkæologiske og øvrige kulturhistoriske museer.

Udvalget foreslår, at det centrale register over kunstværker i danske museer oprettes på edb-basis svarende til det på Nationalmuseet oprettede register over jordfaste fund og fortidsminder. Anvendelsen af edb-teknik i registret vil sikre fleksibiliteten, mangedoble søgemulighederne i forhold til et manuelt kartotek og lette ajourføringen fremover. Ved opbygningen af det centrale register på Statens Museum for Kunst vil man kunne bygge på erfaringerne fra Nationalmuseet.

På nuværende tidspunkt må det forekomme hensigtsmæssigt at begrænse registret til at omfatte kunstværker i de af loven omfattede museer, herunder også de kulturhistoriske museer, hvor der i et ikke ubetydeligt omfang findes værker af interesse for kunsthistorien. På et senere tidspunkt vil det formentlig være naturligt at udvide registrets virksomhed til at omfatte al kunst i offentlig eje, herunder især Statens Kunstsamlings samlinger og de værker, som ejes af amter og kommuner.

Til § 9

Til stk. 1

Efter den gældende museumslovs § 11 yder de statslige museer fornøden konserveringsmæssig og anden museumsfaglig bistand til de godkendte museer i det omfang, hvori det er foreneligt med deres øvrige virksomhed. Bistanden er således kun betinget og subsidiær i forhold til statsmuseernes egne opgaver. I denne bestemmelse foreslås, at centralmuseerne yder bistand efter regler, der fastsættes af ministeren. Det er hermed tilsigtet, at bistanden skal være en obligatorisk opgave for disse museer, idet der dog er mulighed for at begrænse denne bistand, såfremt dette skulle vise sig

nødvendigt, f.eks. på grund af begrænsede ressourcer.

De to hovedmuseer eller centralmuseer blandt henholdsvis de kulturhistoriske museer og kunstmuseerne har en naturlig forpligtelse til at stille deres ekspertise til rådighed for de øvrige museer. De to hovedmuseer må yde bistand inden for alle grene af den museumsfaglige virksomhed. Der er tale om bistand under forskellige former, skriftlig, mundtlig eller rent praktisk, ydet enten på hovedmuseerne selv eller i givet fald på stedet, hvor bistanden behøves. Det kan være problemer vedrørende forskningsmæssige emner, vedrørende identifikation af genstande eller malerier, vedrørende udstillingsformer, vedrørende naturvidenskabelige undersøgelser, konservering og restaurering m.m. Bistanden vil ofte finde sted som et specialiseret supplement til den rådgivning, der udøves af Statens Museumsnævn.

Med hensyn til konkrete spørgsmål om støtte til konservering og indretning af museumsmagasiner har en række konservatorer lagt et væsentligt arbejde i rådgivning af Statens Museumsnævn. Denne rådgivningsvirksomhed blev indtil 1980 udført af de statslige museers konservatorer, og fra 1980 af den konserveringsfaglige referencegruppe, der er nedsat af museumsnævnet, og som består af konservatorer fra såvel de statslige som de statsstøttede museer. Denne referencegruppe har også behandlet konserveringsfaglige emner af bredere, alment indhold. Også dette faglige arbejde kommer museerne som helhed til gode.

Allerede de to centralmuseers egne samlingers omfang og værdifuldhed har gjort, at det fra begyndelsen har været her, den største sagkundskab og det mest avancerede og kostbare apparatur inden for konserverings- og restaureringsvirksomhed befundt sig. Det har også været her, forskningen inden for området fandt sted.

I de senere årtier er der imidlertid sket en kraftig spredning af kapaciteten på dette område. Ved universiteterne i København og Århus er der udbygget arkæologiske, etnologiske og etnografiske institutter, hvis videnskabelige medarbejdere jævnsides med undervisningen er engageret i forskningsopgaver, og et led i denne udvikling er også oprettelsen af en konservatorskole, hvor uddannelsen af konservatorer og konserveringsteknikere finder sted. Skolen oprettedes i 1973 under Det kgl. danske Kunstakademi.

Centralmuseerne opfylder i uddannelsesmæssig henseende en funktion, der kommer de øvrige museer til gode, idet københavnske universitetsstuderende inden for de museumsrelevante fag tager

arbejde på disse museer under studiet og derved får en vis »praktik« eller »volontørtjeneste« som baggrund for en senere ansættelse som museumsinspektør.

Nationalmuseets naturvidenskabelige afdeling har endelig en central funktion for landets museer, idet den har til hovedopgave at beskæftige sig med sådanne naturforhold, der kan belyse menneskets livsvilkår og udnyttelse af naturen i Danmark. Den bidrager endvidere med dateringer af arkæologisk fundmateriale ved hjælp af pollenanalyse, dendrokronologi, kulstof-14 datering m.v.

Til stk. 2

Den fysiske konservering/restaurering af museumsgenstande påhviler det enkelte museum selv. Det er museets pligt at bevare sine samlinger og på sine budgetter at afsætte rimelige beløb dertil. Det enkelte museum må vælge, om man vil opbygge en egen konserveringsfunktion på museet, eller om man vil købe sig til den udefra.

I en række amter findes amtskonserveringsanstalter, hvor de lokale kulturhistoriske museer kan få genstande konserveret.

Kunstmuseerne i provinsen har på anpartsbasis oprettet Kunstmuseernes Fælleskonservering i Århus, men Københavnsregionen er ikke med i denne ordning. Der planlægges imidlertid etablering af en lignende institution, der skal dække det østdanske område.

En række konserverings/restaureringsopgaver vil imidlertid ikke kunne løses lokalt eller regionalt, enten af kapacitetsmæssige grunde, eller fordi opgaven er for vanskelig. I sådanne tilfælde må centralmuseerne i almindelighed være rede til at klare opgaven. Man kan kalde denne funktion for en »rigshospitalsfunktion«. Men der må holdes fast ved det princip, at det museum, der ejer den pågældende genstand, selv skal betale for dens bevaring. Selv om hovedmuseerne således vil få løn- og materialeomkostninger dækket efter regning, vil en pligt for dem til at påtage sig disse opgaver alligevel kræve en indsats af lokaler og materiel m.v., som vil belaste disse museers budgetter og dispositionsmuligheder. Som »rigshospital« skal de stå rede med tilstrækkelige og avancerede faciliteter til disse opgaver, der ofte vil være af en særdeles vanskelig karakter. Dog har ministeren mulighed for at fastsætte regler, der begrænser konserveringsbistanden, f.eks. på grund af begrænsede ressourcer.

Nationalmuseet har finanslovmæssig hjemmel til at udføre rekvireret konservering for andre mu-

seer m.v., dvs. at Nationalmuseet må bruge de opkrævede indtægter til at dække sine udgifter ved virksomheden. Man opkræver den medgåede løn + et dækningsbidrag på 35 pct. deraf, samt herudover undertiden udgifter til større materialeindkøb og rejser. Denne ordning er grundigt belyst i rigsrevisionens beretning nr. 22/1979. Museets rekvirerede konservering beløb sig i 1982 til næsten 5 mill. kr.

Statens Museum for Kunst har i dag ikke en sådan hjemmel til at udføre konservering som rekvireret arbejde, men der har dog i et vist omfang af museets konservatorer været udført konservering for andre kunstmuseer i Københavnsområdet. Det må anses for påkrævet, at Statens Museum for Kunst i fremtiden ligesom Nationalmuseet kan udføre rekvireret arbejde, således at museet for indtægterne på samme måde kan finansiere en forsvarlig konservering af de øvrige museers kunstværker, i det omfang en sådan ikke kan finde sted andetsteds.

Fra 1. januar 1983 er der efter en udvidelse af Statens Museum for Kunsts bevillingsramme indgået aftale om, at dette museums konserveringsafdeling varetager konserveringen af kunstværkerne i de to øvrige statslige kunstmuseer, Ordrupgaardssamlingen og Den Hirschsprungeske Samling.

Til kapitel 3

Tilskudsberettigede museer

Medens kapitel 2 udelukkende omhandler statslige museer, indeholder kapitel 3 særlige bestemmelser om de museer, der godkendes som berettigede til statslige driftstilskud i henhold til museumsloven.

Bestemmelserne i dette kapitel, der i vidt omfang svarer til bestemmelserne i den gældende lovs kapitel 1, omhandler godkendelsesproceduren, betingelser for at opnå og bevare godkendelse, statstilskuddets beregning, ophørssituationer m.v.

Til § 10

I denne bestemmelse beskrives den almindelige procedure ved godkendelse af nye museer som tilskudsberettigede.

Ligesom i den gældende museumslovs § 3 omfatter godkendelsesproceduren i almindelighed 3 led: 1) forelæggelse af godkendelsesspørgsmålet for Statens Museumsnævn, 2) ministerens afgørelse i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til finanslov og 3) folketingets vedtagelse af finansloven.

Statens Museumsnævns stillingtagen til en godkendelsesansøgning vil normalt omfatte såvel spørgsmålet, om museet opfylder betingelserne for godkendelse, jfr. § 11, som spørgsmålet om statstilskuddets størrelse.

Den – i forhold til den tilsvarende bestemmelse i den gældende lov – foreslåede, ændrede formulering af godkendelsesbestemmelsen har udelukkende til formål at tydeliggøre den allerede gældende tilstand på dette område. Det følger således af bestemmelsen i grundlovens § 21, at en minister kan fremsætte forslag til love og andre beslutninger. Ministeren er derfor ikke i disse godkendelsessager bundet af en indstilling fra det sagkyndige organ, ligesom ministeren ikke er afskåret fra at fremsætte forslag om godkendelse af et museum som tilskudsberettiget efter museumsloven uden forelæggelse for museumsnævnet.

På samme måde kan forslag om godkendelse som tilskudsberettiget museum efter grundlovens § 41 fremsættes af ethvert medlem af folketinget.

Godkendelse som tilskudsberettiget museum er ikke tidsbegrænset. Dette er dog ikke ensbetydende med, at spørgsmålet om fortsat godkendelse af et museum ikke kan tages op til fornyet overvejelse, hvis de i § 11 anførte krav ikke længere opfyldes.

Statens Museumsnævn har hidtil inddraget museumsrådene i sager om godkendelse af museer som tilskudsberettigede, og denne praksis forudsættes opretholdt.

Museer, der er godkendt i henhold til de tidligere gældende love, bevarer godkendelsen og skal altså ikke søge denne fornyet. De danske Kongers kronologiske Samling på Rosenborg og Ny Carlsberg Glyptotek, som hidtil har oppebåret statslige driftstilskud efter særlige ordninger, men som nu foreslås omfattet af museumsloven, må sidestilles med allerede godkendte museer. De to museer skal derfor ikke godkendes på ny i forbindelse med, at tilskudsbestemmelserne for disse optages i museumsloven.

Til § 11

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer som udgangspunkt til den gældende lovs § 4, stk. 1. Bestemmelsen har til formål at sikre, at museer, for at opnå og fortsat bevare godkendelse som tilskudsberettiget, opfylder visse betingelser af overvejende kvalitetsmæssig og administrativ karakter.

Til nr. 1

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 1.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelse er ny og skal ses i sammenhæng dels med den beskrivelse af museernes opgaver, som er indeholdt i lovforslagets § 2, dels med den opgavefordeling, som allerede i vidt omfang er gennemført, blandt andet gennem samarbejdet i museumsrådene, og som forudsættes videreført og intensiveret i forbindelse med en vedtægtsmæssig fastlæggelse af museernes ansvarsområder, jfr. nr. 3 og nr. 9.

Det må anses for rimeligt, at de museer, der modtager offentlige tilskud til deres virksomhed, nærmere angiver de arbejdsopgaver, som disse museer vil være i stand til at påtage sig som deres andel af museumsvæsenets opgaver.

En sådan angivelse vil desuden være en nødvendig forudsætning for, at en opgavefordeling mellem museerne kan gennemføres.

Til nr. 3

Som tidligere kræves det, at museets vedtægter godkendes af Statens Museumsnævn.

Ny er lovbestemmelsen om, at museets ansvarsområde skal fremgå af vedtægterne. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den i nr. 2 foreslåede, nye betingelse for opnåelse af statstilskud.

I definitionen af et »ansvarsområde« indgår der tre elementer: Et geografisk område, inden for hvilket der arbejdes, et kunst-, kultur- eller naturhistorisk emne, der i særlig grad ønskes opdyrket, og en faglig tidsramme, inden for hvilken det pågældende emne agtes behandlet. Det vil i mange tilfælde afhænge af museets art, hvilke af disse elementer der har størst vægt. Medens et kulturhistorisk museum ofte vil tage sit udgangspunkt i et lokalområde og inden for dette søge at spænde vidt i emne og tid, vil det for et kunstmuseum hyppigst være emne og tid, der afgrænser dets virkefelt.

Med den arbejdsdeling og det forpligtende samarbejde mellem museerne – herunder de statslige museer – som lovforslaget forudsætter som en betingelse for statens tilskud, er det naturligt og rigtigt, at museernes ansvarsområder fastlægges i de vedtægter, der indsendes til godkendelse i Statens Museumsnævn. I vedtægterne bør dog kun gives en kort og oversigtlig beskrivelse af ansvarsområdet, idet en nærmere specifikation af de opgaver,

som museet agter at engagere sig i for at leve op til sit ansvar, skal fremgå af museets arbejdsplan.

En egentlig fastlæggelse af ansvarsområder er blevet aktualiseret for så vidt angår de arkæologiske fagområder, efter at administrationen af naturfredningslovens § 49 er blevet tilbageført til rigsantikvaren med virkning fra 1. januar 1983 (jfr. kap. 6), men er også påkrævet inden for de fleste andre fagområder, som museerne beskæftiger sig med.

Specialiseringen af museerne vil i mange tilfælde kunne medføre, at disse med hensyn til varetagelsen af deres særlige ansvar kommer til at arbejde på steder, der ligger uden for deres traditionelle virkeområder, og det forudses, at der i sådanne tilfælde vil være behov for indgåelse af samarbejdsaftaler museerne imellem. Indholdet af sådanne samarbejdsaftaler skal ligeledes fremgå af museernes arbejdsplaner.

Til nr. 4

Bestemmelsen er uændret i forhold til den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 3.

Ved vurderingen af om et museum opfylder kravet om en »rimelig standard« har man efter den hidtidige praksis lagt vægt på, om museets samling og den dertil knyttede virksomhed udfylder en plads eller opfylder en ikke allerede eksisterende funktion i det regionale eller nationale museumsvesen. Det er tillige indgået i vurderingen, at museet skal råde over et personale, der kan sikre varetagelse af samlingen og den øvrige museums- virksomhed. En sådan varetagelse indebærer, at der til stadighed blandt andet foretages indsamling og formidling af dokumentationsmateriale, registrering, bevaring, herunder konservering og en sikring af magasinforhold. Desuden har man lagt vægt på, at museet skal have egnede lokaler og det nødvendige tekniske udstyr.

Hvad angår kravet om et forsvarligt økonomisk grundlag har man ved den hidtidige praksis taget udgangspunkt i, om museets økonomi var baseret på et sikkert tilskudsgrundlag, der kan sikre museet et rimeligt driftsniveau. Det er således hidtil gennemgående blevet anset for nødvendigt, at nye museer rådede over et årligt driftsbudget i størrelsesordenen 440.000 kr. (1983-niveau, ekskl. statstilskuddet).

Bestemmelsen i den gældende museumslovs § 4, stk. 1, nr. 4, foreslås udeladt. Efter denne bestemmelse skal planer til bygningsmæssige ændringer af museets lokaler eller til nybygning forelægges ministeren for kulturelle anliggender til udtalelse. Sigtet med denne bestemmelse har været at opnå

en bygningsmæssig og museumsteknisk bedømmelse, derimod ikke en æstetisk vurdering af museernes ombygnings- og udvidelsesplaner.

Begrundelsen for, at bestemmelsen om museernes bygningsmæssige ændringer ikke foreslås gentaget i dette lovforslag er, at den i sin nuværende udformning må bedømmes som for omfattende i forhold til, hvad der var hensigten med bestemmelsen. Det har derfor også i praksis vist sig vanskeligt at leve op til disse krav såvel for museerne som for museumsnævnet.

En egentlige bygningsmæssig vurdering af museernes ombygnings- og udvidelsesplaner bør varetages af bygningsmyndighederne.

Derimod vil museumsnævnet som hidtil over for de tilskudsberettigede museer have til opgave at påse, at betingelserne for at bevare statstilskud er opfyldt. Nævnet kan i den forbindelse foretage en museumsteknisk bedømmelse af museernes lokaler.

Museernes forpligtelse til at sikre forsvarlige opbevaringsforhold for museumsgenstandene følger dels af bestemmelsen i § 2 om museernes opgaver, dels af kravet om »en rimelig standard«.

Statens Museumsnavn kan som hidtil yde museerne museumsteknisk rådgivning i konkrete tilfælde, jfr. § 22, stk. 1, nr. 8, ligesom nævnet fortsat kan udarbejde vejledninger i museumsarbejdet, herunder f.eks. om museumsgenstandenes opbevaring, sådan som det er sket i den »Bevaringshåndbog«, som er under udgivelse.

Til nr. 5

Selv om den foreslåede lovbestemmelse er ny, må den antages at være et udtryk for den praksis, der i almindelighed er gældende ved museerne.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den pligt til »bevaring« af museumsgenstandene, som følger af formålsbestemmelsen i § 2. I den forbindelse henvises tillige til spørgsmålet om en mulig beskyttelse af museumsnavnet, som er omtalt under bemærkningerne til § 2.

Også i tilfælde af museumsinstitutionens ophør er det sikret, at genstandene kan forblive inden for det samlede danske museumsvesen og dermed fortsat være i offentlig dansk eje, jfr. ophørsbestemmelsen i § 16.

Bestemmelsen er ikke til hinder for deponeringer. Dette gælder blandt andet deponeringer på andre museer og deponeringer på offentlige institutioner, f.eks. kommunale institutioner.

Ved udformningen af bestemmelsen har man været opmærksom på det særlige samarbejde, der

foregår mellem de naturvidenskabelige museer, og det er begrundelsen for, at adgangen til overdragelse af genstande mellem museerne indbyrdes ikke er begrænset til de af loven omfattede museer, men til kredsen af statslige og statsstøttede museer, herunder de museer, der henhører under andre ministerier.

Med hjemmel i bestemmelsen i stk. 2 kan kulturministeriet undtagelsesvis dispensere fra forbudet mod at udskille genstande fra samlingerne til andre end statslige og statsstøttede museer.

Til nr. 6

Den foreslåede bestemmelse, der er ny, skal ses på baggrund af den udvikling, der – ikke mindst igennem de senere år – er sket på museumsområdet i retning af en professionalisering.

Af de 114 museer, der i dag er godkendt i henhold til museumslovens § 1, er der kun ca. 20, der endnu ikke har faguddannet leder. 7 museer har i dag faguddannet, deltidsbeskæftiget leder. På de museer, hvor der ikke er faguddannet leder, er lederen i almindelighed ikke heltidsbeskæftiget. Hovedparten af de museer, der er blevet godkendt efter 1976-loven, har faguddannet leder.

Rent bortset fra, at kravet om faguddannet leder således allerede er opfyldt ved langt den overvejende del af de museer, der i dag modtager statslige driftstilskud, og at bestemmelsen således i meget høj grad er en lovfæstelse af den gældende ordning, må det anses for rimeligt at opstille en sådan betingelse, specielt i sammenhæng med den opgave- og ansvarsfordeling mellem museerne, som tilsigtes med dette lovforslag. En forsvarlig varetagelse af de museumsopgaver, som et museum påtager sig, jfr. nr. 2 og 3, forudsætter et tilstrækkeligt kvalificeret personale.

Det vil normalt være en følge af kravet om en rimelig museumsmæssig standard, at museets leder er faguddannet og heltidsbeskæftiget.

Kravet om, at museets leder skal være faguddannet, indebærer for det første, at lederen i almindelighed skal have en universitetsuddannelse i et museumsrelevant fag, såsom arkæologi, etnologi, etnografi, historie, kunsthistorie, naturhistorie. Anden videnskabelig uddannelse bør dog kunne sidestilles med en universitetsuddannelse.

Med kravet om faguddannelse er det endvidere forudsat, at lederen bør have en faglig uddannelse, der er relevant i forhold til de arbejdsopgaver, som museet har påtaget sig.

En heltidsbeskæftiget leder vil i almindelighed være nødvendig for en forsvarlig varetagelse af et godkendt museums opgaver.

Man er dog opmærksom på, at en deltidsbeskæftiget leder i visse tilfælde kan udfylde ledelsesfunktionen. Det er således ikke hensigten med denne bestemmelse, at et museum i sådanne tilfælde skal pålægges yderligere udgifter, og bestemmelsen i stk. 2, hvorefter ministeren i særlige tilfælde kan undtage fra såvel kravet om faguddannet som heltidsbeskæftiget leder skal blandt andet ses på denne baggrund.

Efter den gældende lovs bestemmelse i § 4, stk. 1, nr. 5, skal nævnet godkende ansættelser af såvel ledere som faguddannet andet personale, og godkendelsen skal omfatte såvel faglige kvalifikationer som aflønning. Denne bestemmelse foreslås nu ophævet på baggrund af den foreslåede nye bestemmelse om faguddannet leder.

Bestemmelse om, at Statens Museumsnavn kan kræve, at der til kunstmuseer uden kunstkyndigt personale knyttes en af nævnet godkendt konsulent (nuværende lovs § 4, stk. 1, nr. 9), findes der på baggrund af den ovennævnte udvikling med hensyn til professionel ledelse af museerne heller ikke længere at være behov for, og bestemmelsen er derfor ligeldes udeladt i dette lovforslag.

Til nr. 7

Bestemmelsen er ny. Det må anses for rimeligt, at der for statsstøttede museers personale gælder samme regler med hensyn til aldersafgang som for statsansat og kommunalt ansat personale.

Til nr. 8

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 6.

Til nr. 9

I forhold til den tilsvarende bestemmelse i den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 7, er denne bestemmelse udbygget med et krav om, at museet – foruden som hidtil i det regionale samarbejde – også skal deltage i det nationale samarbejde med andre museer. Endvidere foreslås det, at det af arbejdsplanen skal fremgå, hvilke opgaver museet vil påtage sig at være ansvarlig for, herunder i hvilken udstrækning museet vil påtage sig ansvaret for arkæologiske undersøgelsesopgaver i henhold til kapitel 6. Denne udvidelse skal ses i sammenhæng med den opgave- og ansvarsfordeling, som lovforslaget forudsætter gennemført, og for de tilskudsberettigede museer specielt i sammenhæng med

den betingelse for statstilskuddet, som er fastsat i nr. 3.

Da det må anses for hensigtsmæssigt, at Statens Museumsnævn kan holde sig orienteret om museernes arbejdsplaner, foreslås det, at museerne – foruden som hidtil til museumsrådet – også indsender planerne til nævnet. Det er dog fortsat den samlede arbejdsplan for hvert museumsråd, der skal godkendes af nævnet, jfr. § 22, stk. 1, nr. 6, og de enkelte museers planer indsendes udelukkende til nævnet til orientering.

På den anden side foreslås den forenkling i forhold til den gældende ordning, at indsendelse af planmaterialet til museumsråd og museumsnævn nu begrænses til hvert 4. år.

Arbejdsplanlægning på museumsområdet, der går helt tilbage til 1958-loven om de kulturhistoriske lokalmuseer, men som i særlig grad kom i gang med udgangspunkt i 1976-lovens oplæg til et samlet dansk museumsvesen, har til formål at fremme samarbejdet og udvekslingen af informationer mellem museerne.

Museernes udarbejdelse af arbejdsprogrammer og langtidspaner er et arbejdsredskab, der skal tjene museerne selv og deres samarbejde med andre museer og myndigheder.

Til nr. 10

Bestemmelsen er ny. Det kulturhistoriske centralregister føres af Nationalmuseet, jfr. bestemmelsen i § 7, stk. 5. Som det er anført i bemærkningerne til denne bestemmelse, er et landsdækkende, edb-styret centralregister for stedfæstede fund og fortidsminder under etablering.

Da der igennem dette centralregistreringsprojekt tilstræbes en total registrering af alle foreliggende fund og fortidsminder, er det afgørende, at alle lokalmuseer deltager i et forpligtende samarbejde om registrets opbygning, fremtidige ajourføring og eventuelle udbygning.

Det bør således sikres, at såvel de udbyggede, lokale sognebeskrivelser som de uregistrerede fundoplysninger, der foreligger hos lokalmuseer, indgår i centralregistret. Hertil kommer, at lokalmuseerne løbende må indsende indberetninger til centralregistret om alle nyfund, nyherhvervelser og afståelser.

Det er formålet med bestemmelsen at sikre en sådan ajourføring af det fælles centralregister med bidrag fra de tilskudsberettigede museer.

Det foreslås endvidere, at de tilskudsberettigede museer forpligtes til at bidrage til det centrale regi-

ster over kunstværker på Statens Museum for Kunst, jfr. bestemmelsen i § 8, stk. 4.

Omfanget af de tilskudsberettigede museers indberetningspligt til de to centrale registre vil blive nærmere fastsat af ministeren i regler efter § 11, stk. 3.

Til nr. 11

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 8, 1. led.

Til nr. 12

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 8, 2. led.

Der er fortsat opretholdt en udtrykkelig adgang til at dispensere fra denne bestemmelse, jfr. bestemmelsen i stk. 2. Dispensation vil f.eks. kunne tænkes givet i de tilfælde, hvor et museum har et særligt stort besøg af skoleklasser i forbindelse med skoleudflugter, lejrskoler o.lign.

Til stk. 2

Adgangen til at fravige bestemmelserne i stk. 1 foreslås begrænset til nr. 5, 6 og 12, idet de krav, der i øvrigt er opstillet i stk. 1, må anses for ufravigelige.

Kulturministeriet skal, før der træffes afgørelse i sådanne sager, have forelagt spørgsmålet for Statens Museumsnævn.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 4, stk. 3. Med hjemmel i denne bestemmelse er det hensigten, at ministeren skal kunne fastsætte bindende regler om f.eks. omfanget af de tilskudsberettigede museers indberetningspligt til de centrale registre, om museernes arbejdsplaner, åbningstider m.v.

Til stk. 4

Denne bestemmelse, der er ny, har til formål at sikre, at ministeren i særlige situationer kan standse udbetalingen af statstilskud til godkendte museer, og at ministeren kan kræve eventuelt udbetalte tilskud tilbagebetalt.

Til § 12

Det almindelige tilskudssystem i den gældende museumslov foreslås opretholdt.

Hovedprincippet heri er, at der til godkendte museer ydes et statsligt driftstilskud på 40 pct. af de ikke-statslige driftstilskud.

Statstilskuddet begrænses dog derved, at det ikke kan overstige 115 pct. af det statstilskud, der er ydet i det foregående år.

Endvidere er der fastsat et maksimumsloft for statstilskuddet. Dette loft reguleres dog løbende i overensstemmelse med udviklingen i reguleringspristallet.

Ved lov nr. 199 af 25. maj 1983 om ændring af lov om statstilskud m.v. til museer indførtes et nyt basisår for beregningen af de statslige driftstilskud til de museer, der modtager statstilskud til driften efter den almindelige tilskudsbestemmelse i lovens § 1.

Indførelse af 1983 som basisår for tilskudsregningen betød, at statstilskuddet ikke i 1983 begrænses af 115 pct.-loftet, men kun af det opregulerede, absolutte maksimumsbeløb. Denne ændring indebar tilskudsforbedringer for 51 museer, hvis statslige driftstilskud på grund af 115 pct.-loftet hidtil havde udgjort mindre end 40 pct. af de ikke-statslige driftstilskud.

Da der således netop er gennemført en flytning af basisåret for beregningen af statens driftstilskud efter den almindelige tilskudsregel, foreslås der ikke i dette lovforslag en basisårsændring.

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 1, stk. 1, 1. punktum, dog med den ændring, at det nu foreslås angivet i bestemmelsen, at det almindelige statstilskud udgør indtil 40 pct. af de ikke-statslige tilskud. Ændringen har først og fremmest til formål at tydeliggøre de begrænsninger i statstilskuddet, der følger af bestemmelsen i stk. 2. Disse begrænsninger svarer til den gældende lovs § 1, stk. 1, 2. punktum.

Til stk. 2

I forhold til den gældende lov (§ 1, stk. 1, 2. punktum, 1. led) er der foreslået den ændring, at begrænsningen af statstilskuddet til 115 pct. af tilskuddet ydet i det foregående finansår (det såkaldte »rullende basisår«), først skal træde i kraft, når statstilskuddet har nået et beløb på 150.000 kr. i januar 1980-niveau, svarende til 199.500 kr. pr. 1. juli 1983.

En sådan bestemmelse, hvorefter der indtil et beløb på ca. 200.000 kr. i juli 1983-niveau vil kunne ydes »fuldt« statstilskud (dvs. uden en 15 pct.-begrænsning af den årlige stigningstakt) i forhold til de ikke-statslige tilskud, skulle kunne gøre det muligt for en række mindre museer, der har

været statsanerkendt i mange år, at opnå et tidsvarende driftsniveau.

Det fastsatte maksimumsbeløb for opnåelse af statstilskud uden begrænsning af 115 pct.-loftet foreslås pristalsreguleret på samme måde som det i samme bestemmelse fastsatte absolutte maksimumsbeløb for statstilskuddet. Som ovenfor nævnt udgør det fastsatte beløb på 150.000 kr. i juli 1983-niveau 199.500 kr.

Ved den ændring af museumsloven, som blev vedtaget i 1983, og som er omtalt i de indledende bemærkninger til denne lovbestemmelse, blev der desuden gennemført en teknisk justering af den tidligere bestemmelse om regulering af maksimumsloftet samt en midlertidig mindre begrænsning i reguleringen af visse museumstilskud, således blandt andet i reguleringen af det absolutte maksimumsbeløb.

Efter den gennemførte ændring af museumsloven bortfaldt i 1983 og 1984 den almindelige pristalsregulering af det fastsatte absolutte maksimumsbeløb for statslige driftstilskud til det enkelte museum i henhold til lovens § 1. Pristalsreguleringen erstattes af en ordning, hvorefter kun 40 pct. af maksimumsbeløbet fortsat pristalsreguleres, medens 60 pct. (svarende til den gennemsnitlige lønningssandel af museernes budgetter) alene reguleres med 4 pct. årligt i de to år.

Denne begrænsning i reguleringen af maksimumsbeløbet i 1983 og 1984 og konsekvenserne heraf for de følgende år foreslås opretholdt. For at forenkle bestemmelsen foreslås begrænsningen imidlertid indarbejdet i det grundbeløb, der er fastsat i § 12, stk. 2.

Den basisårsændring, som blev gennemført ved ændringen af museumsloven i 1983, medførte ikke forbedringer i de tilskudsmæssige forhold for de museer, der har nået det absolutte maksimumsloft for statstilskuddet.

For at tilgodese også disse museer i forbindelse med lovrevisionen foreslås en mindre forhøjelse af det fastsatte grundbeløb for det absolutte maksimumsbeløb. Størrelsen af den foreslåede forhøjelse skal udelukkende ses på baggrund af den begrænsede økonomiske ramme for lovforslaget.

I den foreslåede forhøjelse fra 382.250 kr. til 400.000 kr. er indarbejdet den begrænsning i reguleringen, der følger af ændringen af museumsloven i 1983. Forhøjelsen vil medføre et øget årligt tilskud i størrelsesordenen 40.000 kr. pr. museum.

Det opregulerede, absolutte maksimumsbeløb for det statslige driftstilskud udgjorde pr. juli 1983 ca. 500.000 kr.

F.t.l. om museer m.v.

Den gældende museumslovs § 1, stk. 1, 2. punktum, indeholder en særlig bestemmelse, hvorefter det fastsatte absolutte maksimumsbeløb for det statslige driftstilskud kan fraviges, såfremt særlig hjemmel opnås på finansloven. Når denne bestemmelse ikke foreslås opretholdt i lovforslagets § 12, stk. 2, er det udelukkende på baggrund af, at en sådan bestemmelse må anses for overflødig, eftersom der i almindelighed vil være mulighed for at stille et sådant forslag på finansloven.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 1, stk. 2.

Til stk. 4

I denne bestemmelse fastslås, at ikke-statslige tilskud berettiger til statstilskud i det omfang, de ydes til egentlige driftsudgifter og museumstekniske installationer.

Derimod udløser ikke-statslige tilskud, der ydes til ejendomsudgifter m.v., ikke statstilskud.

Der må derfor sondres mellem de ikke-statslige tilskud, der udløser 40 pct. i statstilskud, og de samlede driftsudgifter ved den institution, der støttes.

Ved egentlige driftsudgifter forstås driftsudgifter med fradrag af entreindtægter, således at det er museets »nettodriftsudgifter«, der tages i betragtning ved beregningen af driftstilskuddene fra staten.

De ikke-statslige tilskud, der berettiger til statstilskud, dækker udgifter til personale, samlinger, undersøgelser, konservering, udstillinger og administration samt til lokaler, bortset fra ejendomsudgifter, herunder leje og udgifter til hoveddistandsætninger.

I denne forbindelse skal det nævnes, at driften af lokalhistoriske arkiver en række steder i landet indgår som en del af museumsvirksomheden.

Inden for de seneste tiår er der i så godt som alle kommunerne – og ofte med bistand fra museerne – opbygget lokalhistoriske arkiver.

Disse arkiver er lokale samlinger først og fremmest af utrykt, unikt materiale, såsom arkivalier, det vil blandt andet sige forenings-, erhvervs- og personarkiver, fotos, film, lydbånd o.lign. Arkiverne omfatter dog også ofte lokale bogsamlinger, småtrykssamlinger og avissamlinger.

Det lokalhistoriske arkivarbejde omfatter indsamling, registrering, bevaring, udforskning og formidling af det nævnte materiale, og selve virksomheden er omfattet af den i § 12, stk. 2, nævnte lovfor-

somheden er derfor i meget høj grad parallel med museernes.

Andre steder drives de lokalhistoriske arkiver som en del af bibliotekerne eller som selvstændige institutioner.

På grund af det sammenfald i arbejdsopgaverne, der forekommer, og det nært beslægtede indhold i samlingerne bør de lokale museer og de lokalhistoriske arkiver søge deres virksomhed koordineret.

Af egentlige ændringer i forhold til den tilsvarende bestemmelse i den gældende lov (§ 1, stk. 3) kan nævnes, at det nu i bestemmelsens 2. punktum udtrykkeligt præciseres, at ikke alene udgifter til leje af lokaler, men alle ejendomsudgifter, såsom prioritetsafdrag, ejendomsskatter, dækningsbidrag m.v. undtages fra de tilskudsberettigede udgifter. Herved opnås en ligestilling mellem de museer, der har til huse i lejede lokaler, og museer, der er placeret i egne dvs. af museets ejede lokaler.

Endvidere fastslås det nu også udtrykkeligt i bestemmelsen, at tilskud, der henlægges til senere anvendelse, ikke berettiger til statslige driftstilskud, før i det regnskabsår, hvor de anvendes til museumsdriften.

Det skal endelig nævnes, at ligesom staten ikke bidrager til dækning af de løbende ejendomsudgifter, yder staten i almindelighed ikke tilskud til tilvejebringelse af bygninger til de tilskudsberettigede museer.

Dog har man undtagelsesvis fra statens side medvirket til tilvejebringelse af egnede museumsbygninger, specielt i tilfælde, hvor der har været tale om meget store byggerier, der ikke har kunnet gennemføres udelukkende med lokale tilskud, men hvor der på den anden side er blevet ydet meget betydelige bidrag fra lokal side.

I sådanne tilfælde har staten ydet indtil 1/3 af de samlede anlægsudgifter i form af et rente- og afdragsfrit lån.

Til stk. 5

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 1, stk. 4.

*Til § 13**Til stk. 1*

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 2, stk. 2. Efter denne bestemmelse ydes der i dag driftstilskud til følgende museer: Det danske Kunstindustrimuseum, Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, Købstadsmuseet »Den

gamle By«, Naturhistorisk Museum i Århus, Liselund gamle Slot, Gl. Estrup Jyllands Herregårdsmuseum, Tersløsegaard, Thorvaldsensamlingen på Nysø samt Teaterhistorisk Museum.

Det gælder for nogle af disse museer, at de kun i begrænset omfang eller slet ikke modtager faste tilskud fra anden side og derfor ikke vil kunne oppebære statstilskud i fornødent omfang efter reglen i § 12. For »Den gamle By« og Naturhistorisk Museum i Århus eksisterede der allerede inden gennemførelsen af den gældende lov specielle ordninger med Århus kommune (og for Naturhistorisk Museum også med Århus Universitet) om fordelingen af driftsudgifterne mellem stat og kommune, og disse ordninger foreslås fortsat opretholdt.

Som et led i den foreslåede udvidelse af museumsloven til at omfatte alle statslige og statsstøttede museer under kulturministeriet, foreslås det, at tilskud til De danske Kongers kronologiske Samling på Rosenborg fremover ydes efter nærværende bestemmelse på linje med statstilskuddene til de øvrige statsstøttede museer, der af særlige grunde ikke opbærer statstilskud efter § 12. Rosenborgsamlingen har hidtil været opført med et særligt tilskud på finansloven uden for den gældende museumslov.

De statslige driftstilskud, der hidtil er ydet efter den gældende lovs § 2, stk. 2, har – i modsætning til tilskuddene efter lovens § 1 – ikke været lov-bundne tilskud, men såkaldt rammebelagte tilskud, der har været underlagt de almindelige begrænsninger og indskrænkninger i kulturministeriets samlede driftsramme siden lovens ikrafttræden den 1. oktober 1976. En række af de museer, som har modtaget tilskud efter denne bestemmelse, befinder sig i dag i en økonomisk meget anspændt situation som følge af en manglende opregulering af de årlige driftstilskud. Der foreslås derfor for en del af disse museer foretaget en justering af deres tilskud på finansloven.

Til Det danske Kunstindustrimuseum har staten hidtil ydet et tilskud til dækning af samtlige museets løn- og pensionsudgifter og derudover visse faste tilskud til en række andre driftsudgifter. Tilskuddet foreslås forhøjet til årligt 4.679.000 kr. til dækning af samtlige museets lønnings- og pensionsudgifter, der pr. 1. januar 1983 er opgjort til 4.129.000 kr., af udgifter til varme, der pr. 1. januar 1983 er anslået til 300.000 kr. samt til museets drift i øvrigt 250.000 kr.

Til Gl. Estrup, Jyllands Herregårdsmuseum har staten hidtil ydet et tilskud til dækning af museets lønudgifter til to faste medarbejdere – portner og

deltidsansat museumsinspektør – samt et mindre tilskud på ca. 20.000 kr. fortrinsvis til vedligeholdelse af bygningerne. Museets behov for medhjælp samt museets meget store udgifter til bygningsvedligeholdelse nødvendiggør en forøgelse af statstilskuddet. Det foreslås derfor, at tilskuddet til museet forhøjes til 407.500 kr. til dækning af museets lønninger til portner og deltidsansat museumsinspektør, der pr. 1. januar 1983 er opgjort til 250.000 kr. årligt samt til museets drift i øvrigt 157.500 kr.

Til museet Liselund gamle Slot har staten hidtil ydet et tilskud, der skal dække lønnen til museets kustode samt et beløb på ca. 40.000 kr. til bygningsvedligeholdelse og anden drift. Såfremt man skal sikre driften og bevaringen af dette museum, vil det være nødvendigt, at staten fremover påtager sig at dække en større del af museets driftsudgifter end hidtil. Tilskuddet foreslås herefter forhøjet til 210.800 kr. årligt til dækning af lønnen til kusten, der pr. 1. januar 1983 udgør 106.500 kr. samt til museets drift i øvrigt 104.300 kr.

Til Teaterhistorisk Museum har staten hidtil ydet et tilskud til dækning af udgifter til aflønning af museets leder, til driften i øvrigt, og et mindre tilskud til Selskabet for Dansk Teaterhistorie. Til en nødvendig forbedring af museets drift søges tilskuddet forhøjet til 529.800 kr. årligt.

For så vidt angår justeringen af tilskuddene til Musikhistorisk Museum, »Den gamle By« i Århus og Naturhistorisk Museum henvises til det økonomiske bilag.

Til De danske Kongers kronologiske Samling på Rosenborg, herunder Samlingen på Amalienborg, har staten hidtil ydet et tilskud under en særlig finanslovkonto. Tilskuddet ydes til dækning af forskellige lønudgifter. Samlingen har i en årrække haft et driftunderskud, der i de første år er blevet dækket gennem forbrug af samlingens formue. Efter at denne i 1980 var opbrugt, har der af staten været ydet et ekstraordinært stats-tilskud til dækning af yderligere lønudgifter.

Samlingens driftsudgifter er for finansåret 1984 opgjort til i alt 3.807.100 kr., og de samlede indtægter (entre, salg af kataloger m.m.) opgjort til 2.043.300 kr. Det samlede underskud i 1984 udgør herefter 1.763.800 kr. På finanslovsforslaget 1984 er optaget et beløb på 910.300 kr. til dækning af forskellige lønudgifter. Museet har herefter et udækket underskud i 1984 på 853.500 kr.

Herudover har samlingen imidlertid et stærkt behov for midler til konservering, sikring og formidling af samlingerne, som man ikke i dag har mulighed for at dække over driften.

Det foreslås, at statens tilskud til driften af Rosneborsamlingen fremover fastsættes således, at staten dækker samtlige museets driftsudgifter efter fradrag af egne indtægter på grundlag af et forud godkendt budget. Tilskuddet foreslås herefter fastsat til i alt 2.410.300 kr. årligt, hvoraf 646.500 kr. er til egentlige driftsforbedringer.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 2, stk. 3, idet den dog er udvidet med en bestemmelse om, at ministeriets budgetgodkendelse sker efter forelæggelse fra Statens Museumsnævn. Det må anses for ønskeligt, at museumsnævnet rådgiver ministeriet i disse budgetspørgsmål.

Det må fortsat anses for nødvendigt, at de særlige driftstilskud efter stk. 1, der fastsættes af kulturministeriet på grundlag af et af ministeriet godkendt budget for det enkelte finansår, kan søges pris- og lønreguleret på de årlige tillægsbevillingslove.

Til stk. 3

Denne bestemmelse er ny og må ses på baggrund af, at en arbejdsgruppe under finansministeriet i en betænkning om selvejende institutioners bevillingsmæssige stilling har opstillet en række krav, der bør stilles til selvejende institutioner, der får statsligt driftstilskud på halvdelen af driftsudgifterne eller mere.

Blandt disse krav er en regel om, at løn- og ansættelsesforhold for disse institutioners personale skal forhandles af finansministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet som for statsansatte.

Finansministeriet har meddelt samtlige ministerier og styrelser, at de i betænkningen stillede krav forudsættes lagt til grund for ny eller ændret lovgivning, der regulerer selvejende institutioners forhold.

Til § 14

Bestemmelsen tager sigte på at opretholde muligheden for, at der til godkendte museer, der hidtil har modtaget statstilskud efter den gældende lovs § 2, stk. 1, fortsat kan ydes et særligt statstilskud.

Ifølge den gældende lovs § 2, stk. 1, kan der til godkendte museer, hvis emne- eller virkeområde ikke er lokalt begrænset, ud over driftstilskuddet efter § 1 ved bevilling på finansloven ydes et særligt statstilskud.

Følgende museer modtager i dag et særligt statstilskud efter denne bestemmelse: Orlogsmuseet, Louisiana, Danmarks Tekniske Museum, Vikingeskibshallen i Roskilde, Sønderjyllands Kunstmuseum, Forhistorisk museum i Århus, Århus Kunstmuseum og Nordjyllands Kunstmuseum.

Muligheden for fortsat at yde et særligt driftstilskud til de nævnte museer – ud over det almindelige driftstilskud efter § 12 – foreslås som nævnt opretholdt.

For så vidt angår Forhistorisk museum, Møsgård foreslås imidlertid en justering af særtilskuddet på baggrund af museets særlige økonomiske vanskeligheder og den ordning, der er etableret mellem stat og kommune om driften af dette museum.

Til Louisiana foreslås ligeledes en justering af særtilskuddet under hensyn til de meget store og udgiftskrævende, internationale udstillinger, der gennemføres på dette museum.

Til § 15

Tilskud til Ny Carlsberg Glyptotek har hidtil været ydet i henhold til særlig lov – lov nr. 95 af 31. marts 1954 om tilskud af statskassen til Ny Carlsberg Glyptotek, som ændret ved lov nr. 108 af 31. marts 1965. Som led i den foreslåede udvidelse af museumsloven til at omfatte alle statslige og statsstøttede museer under kulturministeriet, foreslås det at ophæve den særlige lov om statstilskud til Ny Carlsberg Glyptoteket, således at statstilskud til dette museum fremover ydes efter særlig bestemmelse i museumsloven og således, at museets løvbundne tilskudsordning opretholdes.

Ifølge loven om tilskud af statskassen til Glyptoteket har der af staten været ydet et årligt tilskud svarende til $\frac{1}{3}$ af Glyptotekets årlige underskud under forudsætning af, at de øvrige $\frac{2}{3}$ dækkes af Københavns kommune og Ny Carlsbergfondet med hver $\frac{1}{3}$.

I 1979 rettede Ny Carlsbergfondet henvendelse til såvel kulturministeriet som Københavns kommune og redegjorde for fondets stigende vanskeligheder ved at udrede sin tredjedel til dækning af Glyptotekets underskud. Fra at udgøre 3 pct. i 1955 udgør fondets driftstilskud til Glyptoteket nu godt 34 pct. af det til fundatsmæssige bevillinger afsatte beløb, hvilket i stigende grad begrænser fondets muligheder for at opfylde sine andre formål, nemlig i første række at støtte kunstindkøb til museer, skoler og andre offentlige institutioner.

En arbejdsgruppe har behandlet Glyptotekets økonomiske forhold, og der har været ført for-

handlinger om ændret finansiering af museets drift. På dette grundlag foreslås det, at byrdefordelingen mellem de nuværende tilskudsgivere ændres, således at statens tilskud til Glyptoteket føres til aflastning af Ny Carlsbergfondet. Ministeriet finder det rimeligt, at det er staten, der påtager sig det øgede økonomiske engagement ved driften af dette enestående museum. Ny Carlsberg Glyptotek indeholder Nordeuropas største samling af oldtidskunst, fortrinsvis skulptur fra Ægypten, Den nære Orient, Grækenland og Italien. Desuden en stor samling fransk og dansk billedkunst fra det 19. og 20. århundrede. Glyptoteket er således, næst efter Statens Museum for Kunst, det største kunstmuseum i Danmark.

Der foreslås herefter etableret en ordning, hvorefter fondets tilskud til museet fastsættes til 1,6 mill. kr. i januar 1980-niveau, hvilket beløb reguleres i overensstemmelse med udviklingen i reguleringspristallet. Pr. 1. januar 1983 udgør tilskuddet herefter 2.073.600 kr. Denne ordning er tiltrådt af Ny Carlsbergfondet. Det skal herved bemærkes, at bortset fra de forholdsvis få private gaver finder indsamling og erhvervelser til museet udelukkende sted ved hjælp af midler stillet til rådighed af Ny Carlsbergfondet. Købene foretages enten efter anøgning eller ved hjælp af en årlig af fondet bevilget indkøbskonto.

Museets budgetterede underskud for 1984 er opgjort til 10.996.000 kr. (januar 1983).

Til § 16

Til stk. 1

En tilsvarende bestemmelse har været optaget i samtlige museumslove siden 1958, hvor den første tilskudslov på museumsområdet blev gennemført.

Det har hidtil været antaget, at bestemmelsen skal forstås således, at det i museets vedtægter udtrykkeligt skal være fastsat, hvad der i en op-hørsituation skal ske med museets ejendele. Op-hørsbestemmelsen i museernes vedtægter har da også i almindelighed været tilpasset efter lovens ophørsbestemmelse.

Det må fortsat anses for rimeligt at opretholde denne bestemmelse, der blandt andet sikrer, at et godkendt selvejende eller foreningsejet museums ejendele i tilfælde af ophør kan overtages af kommunen eller amtskommunen. Det vil i en sådan situation være mest nærliggende, om det bliver den hidtidige hovedtilskudsgiver, der overtager museet.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 1 omfatter udelukkende de tilfælde, hvor et selvejende eller foreningsejet museum må ophøre. Det må anses for rimeligt, at der med henblik på at sikre de samlinger, der er opbygget og drevet med offentlig støtte, fastsættes en tilsvarende bestemmelse for de tilfælde, hvor et kommunalt eller amtskommunalt ejet museum må ophøre. Ministerens afgørelse om samlingens fremtidige placering forudsætter dog en forhandling med de pågældende kommunale myndigheder.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 38, stk. 2.

Til stk. 3

Formålet med den her foreslåede bestemmelse er – ligesom med bestemmelserne i stk. 1 og 2 – at sikre, at samlinger, der er opbygget og drevet ved hjælp af offentlig støtte, varigt kan komme det danske samfund til gode. Det bør således ikke være muligt for en museumsbestyrelse gennem en undladelse af at opfylde de betingelser, der er fastsat for at bevare det statslige driftstilskud, eller gennem en direkte frasigelse af statsanerkendelsen at opnå fri dispositionsret over samlingen. De museumssamlinger, der er blevet opbygget og bevaret ved hjælp af betydelige økonomiske bidrag fra det danske samfund, bør være sikret som dette samfunds fælles ejendom.

Dog foreslås det, at bestemmelsen først kan bringes i anvendelse efter ministerens beslutning, idet der bør åbnes mulighed for forhandlinger med museumsbestyrelser om atter at ville opfylde tilskudsbetingelserne.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 38, stk. 2.

Til kapitel 4

Museumsråd

Bestemmelserne i dette kapitel svarer i princip til bestemmelserne i den gældende lovs kapitel 3.

Museumsrådene, der blev lovfæstet i 1976-loven, har højst forskellige arbejdsvilkår og -muligheder. Dette skyldes dels det meget forskellige antal museer inden for de enkelte amter dels rådernes uensartede økonomi.

Det statstilskud, der ydes museumsrådene, er af samme størrelse for alle, uanset antallet af medlemmer af de enkelte råd.

Statstilskuddet skal først og fremmest anvendes til en sikring af rådene som velfungerende enheder. De tilskud, amtsrådene yder til museumsråde-

nes virksomhed, er derimod meget forskellige både hvad angår størrelse og fordelingsmåde.

Selv om museumsrådenes virksomhed – blandt andet af de ovennævnte grunde – har vist sig at være meget forskellig, må rådene dog siges at have befæstet deres plads i museumsstrukturen som vigtige fordelings- og forhandlingsorganer. Dette har hidtil – foruden ved samarbejdet om arbejdsplanlægningen – specielt vist sig på konserveringsområdet.

I forbindelse med nye museumsinitiativer har museumsrådene tillige en væsentlig funktion som rådgivningsorgan i forhold til såvel de lokale myndigheder som Statens Museumsnævn. Rådernes vigtige rolle som samarbejdsorganer vil blive yderligere understreget i forbindelse med den opgave- og ansvarsfordeling mellem museerne, som forslaget forudsætter gennemført. Efter bestemmelsen i § 18, stk. 2, skal de enkelte museumsråds arbejdsplan således omfatte forslag til en opgavefordeling mellem museerne i amtet, herunder en fordeling af de arkæologiske opgaver i henhold til kapitel 6.

Til § 17

Til stk. 1–4

I forhold til den tilsvarende bestemmelse i den gældende lovs § 9 foreslås den ændring, at bestemmelserne om rådernes sammensætning optages i selve lovteksten. Den foreslåede sammensætning af museumsrådene svarer til den sammensætning, der er fastsat i kulturministeriets regler herom af 24. maj 1978.

Selv om dette lovforslag i almindelighed ikke direkte omfatter de museer – statslige eller statsstøttede – som henhører under andre ministeriets ressortområder, foreslås det dog, at bestemmelsen i § 17, stk. 1, også skal tage sigte på sådanne museer, og formuleringen »samtlige statslige og statsstøttede museer« skal ses på denne baggrund.

De museer, der hører under andre ministerier har hidtil været medlemmer af museumsrådene, og denne ordning foreslås opretholdt, således at disse museer fortsat er ordinære medlemmer af museumsrådene og dermed såvel valgberettigede som valgbare til museumsnævnet, jfr. bestemmelsen i § 23, stk. 1.

Museernes 2 repræsentanter i rådet bør normalt repræsentere henholdsvis styrelsen og den daglige ledelse.

Nyt i forhold til den gældende ordning er det dog, at der i stk. 2 lovfæstes en hjemmel til, at ikke-godkendte museer i amtet efter nærmere fast-

satte regler kan inddrages i samarbejdet i museumsrådet som såkaldt associerede museer.

En sådan associeringsordning var forudsat allerede under den gældende museumslov og er rent faktisk gennemført i en række amter, selv om der ikke er blevet gennemført egentlige retningslinjer herfor.

På ikke-godkendte museer kan der findes betydningsfulde samlinger til belysning af landets kultur.

En associeringsordning, hvorefter sådanne museer bliver inddraget i et regionalt samarbejde med de statslige og statsstøttede museer, vil kunne medvirke til sikring af sådanne samlinger, ligesom en sådan ordning må kunne bidrage til at forbedre de ikke-godkendte museums forhold og medvirken i museumsarbejdet.

Imidlertid må det være en forudsætning, at et museum eller en samling opfylder visse forudsætninger af kvalitets- og vedtægtsmæssig art, for at det kan inddrages i museumsrådets arbejde.

For at opnå i hvert fald en vis ensartethed i sådanne samarbejdsordninger i de forskellige dele af landet foreslås der fastsat nærmere regler for associeringsordningen af ministeren for kulturelle anliggender.

Repræsentanterne for de associerede museer kan i modsætning til museumsrådenes medlemmer ikke deltage i valget af medlemmer til Statens Museumsnævn, ligesom de ikke er valgbare til nævnet.

Til stk. 5

Museumsrådenes funktionsperiode foreslås som hidtil fastsat for 4 år ad gangen, men den foreslås nu indledt 3 måneder efter hver ny kommunal valgperiodes begyndelse.

I den gældende museumslov er der fastsat sammenfaldende funktionsperioder for museumsråd og Statens Museumsnævn.

Dette sammenfald har vist sig meget u hensigtsmæssigt i forbindelse med museumsrådenes valg af repræsentanter til Statens Museumsnævn. Det har således i visse tilfælde ikke være praktisk muligt at få udpeget de kommunale repræsentanter til museumsrådene inden for den forholdsvis snævre frist, der – af hensyn til valget af rådernes repræsentanter til museumsnævnet – har været fastsat for rådernes konstituering.

Det foreslås derfor, at museumsrådenes funktionsperiode indledes 3 måneder efter den nye valgperiodes begyndelse, medens museumsnævnets funktionsperiode som hidtil indledes 6 måneder

efter den nye kommunale valgperiodes begyndelse, jfr. § 23, stk. 2.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer i sit indhold til den gældende lovs § 9, stk. 2.

Til stk. 2

I forhold til den gældende lovs § 9, stk. 3, er denne bestemmelse udbygget med et krav om, at museumsrådets arbejdsplan skal indeholde forslag til en opgavefordeling mellem de museer, der har påtaget sig ansvaret for en nærmere fastsat del af de arkæologiske undersøgelsesopgaver inden for det pågældende amt.

Samtidig foreslås dog den forenkling, at museumsrådenes indsendelse af arbejdsplanen begrænses til hvert 4. år.

Den samlede arbejdsplan, som skal udarbejdes af museumsrådet efter denne bestemmelse, omfatter alene de regionalt bestemte dele af de enkelte museers arbejdsplaner. Koordineringen af specialmuseernes og andre landsdækkende museers arbejdsplaner samt af eventuelt ikke-regionalt bestemte dele af de enkelte museers planer forestås af Statens Museumsnævn.

Til § 19

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer i princippet til § 10 i den gældende lov. I henhold til denne bestemmelse fastsattes den 22. december 1976 regler om sammensætningen af museumsrådet for Københavns og Frederiksberg kommuner.

Til stk. 2

Arbejdsplanerne for museerne i området foreslås indsendt til rådet til orientering og med henblik på gensidig information.

Til § 20

Bestemmelsen svarer til § 9, stk. 5, i den gældende lov, dog med en præcisering af tilskudsreguleringen.

I 1984 bortfalder pristalsreguleringen af tilskuddet og erstattes af en 4 pct.-regulering, som en følge af den ved lov nr. 199 af 25. maj 1983 gennemførte ændring af museumsloven. Med henblik på en forenkling af bestemmelsen er denne be-

grænsning i reguleringen indarbejdet i det grundbeløb, der er fastsat i § 20.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 9, stk. 4, om amtsmuseumsrådet. Det foreslås, at museumsrådet for Københavns og Frederiksberg kommuner, ligesom de øvrige museumsråd, årligt indsender såvel budget som regnskab og beretning til museumsnævnet.

I den gældende lovs § 10 sidste punktum, er det pålagt rådet årligt at indsende regnskab og beretning.

Til § 21

Med hjemmel i denne bestemmelse vil der blandt andet kunne gives en præcisering af museumsrådenes opgaver og af omfanget af rådenes arbejdsplaner gennem fastsættelse af minimumskrav til den samordning, museumsrådene skal forestå.

Til kapitel 5

Statens Museumsnævn

Til § 22

Bestemmelsen svarer i princippet til § 8 i den gældende museumslov.

Til stk. 1

Til nr. 1

Bestemmelsen om, at nævnet skal virke som samarbejdsorgan på landsplan, dækker blandt andet medvirken til gennemførelse af deponeringer mellem de af loven omfattede museer. På denne baggrund har man ikke anset det for nødvendigt at gentage den udtrykkelige bestemmelse om deponeringer i den gældende lovs § 8, stk. 1, nr. 6.

Til nr. 2, 3 og 4

Disse bestemmelser tillægger nævnet samme beføjelser som i den gældende lov.

Det påhviler Statens Museumsnævn over for de tilskudsberettigede museer at påse, at betingelserne for at bevare statstilskud er opfyldt, herunder betingelsen om, at museerne skal have en rimelig standard, og nævnet skal endvidere godkende disse museers budgetter og regnskaber. På denne baggrund finder man det ikke påkrævet, at opretholde den specielle tilsynsbestemmelse i den gældende lovs § 8, stk. 1, nr. 7.

Den hidtidige ordning, hvorefter Statens Museumsnævn har godkendt museernes budgetter og regnskaber i forbindelse med tilskudsberegningen for så vidt angår de museer, der modtager det almindelige statstilskud, har fungeret tilfredsstillende, og ministeriet finder derfor ikke anledning til at foreslå en ændring i denne ordning.

Ministeriet vil i øvrigt have mulighed for med hjemmel i bestemmelsen i § 24, at give regler om, hvorledes nævnet nærmere skal fordele bevillingerne til disse museer.

Til nr. 5

Det må anses for ønskeligt, at nævnet i sin egenskab af centralt museumsorgan bistår kulturministeriet i forbindelse med godkendelse af budgetterne for de museer, der modtager særlige driftstilskud efter bestemmelserne i §§ 13, 14 og 15.

Til nr. 6

Statens Museumsnævn skal som hidtil godkende museumsrådenes arbejdsplaner. Dog skal nævnet nu forelægge den del af planerne, der vedrører de arkæologiske opgaver, der er omfattet af lovens kapitel 6, for det på dette område særligt sagkyndige nævn (Det Arkæologiske Nævn) til godkendelse, jfr. bestemmelsen i § 30, stk. 2, nr. 3.

Til nr. 7 og 8

Disse bestemmelser tillægger nævnet samme beføjelser som i den gældende lov.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 8, stk. 2.

Til § 23

Til stk. 1

Statens Museumsnævn, der i dag består af 16 medlemmer, foreslås nu sammensat af 14 medlemmer. Som hidtil udpeges 2 medlemmer af Nationalmuseet, 1 medlem af Statens Museum for Kunst, 1 medlem af de naturvidenskabelige museer, 1 medlem af Kommunernes Landsforening og 1 medlem af Amtsrådsforeningen i Danmark, ligesom museumsrådene fortsat vælger 8 medlemmer. Derimod foreslås, at miljøministeren og kulturministeren, der hidtil hver har udpeget 1 medlem, ikke længere repræsenteres i nævnet.

Dette forslag skal ses i sammenhæng med, at miljøministeren som foreslået i § 31, stk. 1, udpeger 1 medlem af Det arkæologiske Nævn.

Det må anses for ønskeligt, at nævnet sikres den særlige sagkundskab, som findes på de 3 naturvidenskabelige centralmuseer, Zoologisk Museum, Botanisk Museum og Geologisk Museum, og det foreslås derfor, at beføjelsen til at udpege den nævnte repræsentant for de naturvidenskabelige museer i loven tillægges disse museer.

Ministeriet finder det desuden ønskeligt, at det i bestemmelsen præciseres, hvorledes de 8 medlemmer, der efter forslaget skal udpeges af museumsrådene, fordeler sig på de forskellige museums-kategorier.

I de regler, som kulturministeriet har fastsat om valg af museumsrådenes repræsentanter i Statens Museumsnævn, er de nuværende 8 nævnsmedlemmer, der er valgt af museumsrådene, fordelt med 6 repræsentanter for de kulturhistoriske museer og 2 for kunstmuseerne. Det må imidlertid anses for rimeligt, at de naturvidenskabelige museer, der ikke på anden måde er sikret repræsentation i nævnet, får mulighed for at blive repræsenteret heri. På den baggrund foreslås, at museumsrådenes 8 repræsentanter i nævnet fordeles med 5 repræsentanter for de kulturhistoriske museer, 2 repræsentanter for kunstmuseerne og 1 repræsentant for de naturvidenskabelige museer.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 7, stk. 2, bortset fra, at der nu foreslås beskikket 3 suppleanter for de medlemmer, der udpeges af museumsrådene, idet forudsættes, at der som hidtil udpeges 1 suppleant for hver af de 3 repræsenterende museums-kategorier.

Til stk. 3 og 4

Disse bestemmelser er uændrede i forhold til gældende lovs § 7, stk. 3 og 4.

Til § 24

Bestemmelsen, der er ny, åbner mulighed for, at ministeren kan udstede regler for nævnets virksomhed.

Med hjemmel i denne bestemmelse vil ministeren som nævnt i bemærkningerne til § 22, stk. 1, nr. 2, 3 og 4, kunne fastsætte nærmere regler om, hvorledes bevillingerne til de museer, der er omfattet af § 12, skal fordeles.

Til § 25

Museumsnævnets daglige arbejde foreslås som hidtil varetaget af et sekretariat.

Sekretariatet består i dag af 3 heltidsbeskæftigede konsulenter og 1½ kontorfunktionær samt forskelligt løst tilknyttet personale.

*Til kapitel 6**Arkæologiske opgaver*

Rigsantikvarembedet er et centralorgan for kulturmuseale og antikvariske aktiviteter. Rigsantikvaren er således født formand for Nationalmuseets direktion, jfr. bemærkning til § 7, stk. 1. Han er tillige beskikket som formand for det til rådgivning af Fredningsstyrelsen nedsatte Fortidsminderåd, født formand for det i § 31 foreslåede Arkæologiske Nævn og leder af det arkæologiske sekretariat, der administrerer opgaverne efter lovens kapitel 6.

I kongelig resolution af 10. januar 1983 blev det bestemt, at administrationen af § 49 i lov om naturfredning (miljøministeriets lovebekendtgørelse nr. 435 af 1. september 1978) fra 1. januar 1983 henhører under ministeren for kulturelle anliggender. Samtidig blev det bestemt, at administrationen af lov nr. 203 af 31. maj 1963 om beskyttelse af historiske skibsvrag m.v., bortset fra den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed, skulle henhøre under miljøministerens ressort, men som hidtil med rigsantikvaren som indehaver af den lovmæssige beslutningskompetence. Ressortomlægningen fulgte indstillinger i betænkning nr. 953/1982 om samarbejdet mellem fredningsmyndighederne og museerne m.v.

Denne ressortomlægning følges nu op ved de foreslåede bestemmelser i §§ 26 og 28.

Til § 26

§ 26 afløser naturfredningslovens § 49 og omhandler problemerne omkring de fortidsminder, som fremkommer, uden at man har haft mulighed for at erkende dem på forhånd, idet de først opdares under jordarbejde. Bestemmelsen finder således kun anvendelse på hidtil dækkede, skjulte fortidsminder. Andre jordfaste fortidsminder er varigt beskyttet efter naturfredningslovens § 48.

Ved lovforslagets § 26 etableres en begrænset og speciel form for beskyttelse. Dette har relation til de forhold, under hvilke fortidsmindet fremdrages, nemlig under jordarbejder.

De 3 væsentligste led i retsvirkningerne af beskyttelsen i henhold til § 26 er:

at arbejdet skal standses i det omfang, det berører fortidsmindet,

at fundet straks skal anmeldes til rigsantikvaren,

at der herefter sker en frigivelse, en undersøgelse eller en erhvervelse efter rigsantikvarens konkrete afvejelse.

Til stk. 1

Jordarbejderne kan have en meget forskellig karakter. En ofte forekommende situation vil være, at fortidsminder fremkommer ved pløjning, f. eks. gravanlæg, som måtte være bevaret i de talrige sløjfede og overpløjede gravhøje, eller som har været anlagt under flad mark. Andre situationer kan være fund af fortidsminder under entreprenørarbejder ved grundudgravninger til bygninger eller ved vejarbejder, rørlægninger m.v.

Når opregningen anfører såvel grave som gravpladser, skyldes det ønsket om at markere, at foruden egentlige gravpladser, der kan forekomme i dele af landet fra visse perioder af oldtiden eller i form af kirkegårde fra kristen tid, er også enkeltliggende grave omfattet af bestemmelsen.

Begrebet bopladser er temmelig omfattende. Det indbefatter således skaldynger fra forhistorisk tid (såkaldte køkkenmøddinger), affaldslag, gruber og bygningsspor m.m. fra forhistorisk og historisk tid.

De arkæologisk vigtige, ofte metertykke kulturlag i vore gamle købstæder vil undertiden falde ind under begrebet jordfaste fortidsminder.

Der vil ikke være forskel på karakteren af de i naturfredningslovens § 48 og lovforslagets § 26 omtalte ruiner, når bortses fra at de, der omfattes af museumsloven, har været dækkede og ukendte i alt fald i den forstand, at der ikke er sket tinglysning om deres tilstedeværelse i henhold til naturfredningslovens § 52. Rigsantikvaren har således over for en byherre statueret, at rester af en middelalderlig bygning fremkommet i forbindelse med nedrivning af en nyere ejendom betragtes som en ruin, der vil være omfattet af § 26.

Anmeldelsen kan ske direkte til Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat eller til et statsanerkendt lokalmuseum. Museerne vil være forpligtet til at viderebringe anmeldelsen til rigsantikvaren.

Afleveringspligten for genstande fundet i eller ved jordfaste fortidsminder skal ses i sammenhæng med § 27 om danefæ. Medens der for aflevering af

danefæ i henhold til den sidstnævnte bestemmelse udbetales en dusør, er der ikke fastsat regler om dusører i § 26. For så vidt foranstående drejer sig om genstande, der kan karakteriseres som danefæ, vil danefæbestemmelserne være afgørende med hensyn til dusørerne.

Med hensyn til alderskriteriet for de i stk. 1 omtalte jordfaste fortidsminder vil rigsantikvaren som hidtil normalt holde sig over en grænse på 100 år.

Til stk. 2

De øvrige led af beskyttelsesordningen i henhold til § 26 beror på rigsantikvarens konkrete afvejelser. Hvis rigsantikvaren ikke finder fundet så betydningsfuldt, at det kan motivere en standstill af arbejdet med henblik på undersøgelse eller bevaring, meddeler han omgående dette til den, der udfører arbejdet, og arbejdet kan herefter videreføres, uden anden hensyntagen til fundet end hvad der måtte være aftalt. Hvis rigsantikvaren derimod finder, at fundet har en så stor betydning, at en undersøgelse bør foretages eller bevaringsbe- stræbelser indledes, må arbejdet ikke fortsættes, før tilladelse foreligger fra rigsantikvaren.

De fortidsminder, der fremkommer ved jordarbejder, vil ofte, f.eks. når det drejer sig om enkelte grave, gravpladser eller bopladser, have en sådan karakter, at den primære interesse fra de antikvariske myndigheders side ligger i en undersøgelse af dem. Kun hvor det drejer sig om ruiner eller rester af mere betydningsfulde anlæg, vil det komme på tale at søge fortidsmindet bevaret for bestandig, jfr. stk. 5.

Til stk. 3

Undersøgelsen vil inden for de givne bevillingsrammer blive bekostet af rigsantikvarens særlige bevilling til disse formål, medmindre der ved aftale fra anden side stilles midler til rådighed for undersøgelsen, f.eks. for at få den fremskyndet.

Ved offentlig myndighed må i denne forbindelse forstås statslige og kommunale, koncessionerede selskaber, menighedsråd m.v. Forpligtelsen til at bekoste eventuelle undersøgelser medfører, at der i entreprenørkontrakter vedrørende arbejder, der bekostes af offentlige midler, bør tages forbehold såvel om mulig forsinkelse på grund af fund af fortidsminder som om eventuelle påløbne merudgifter.

Til stk. 4

Rigsantikvaren erstatter private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, medens en undersøgelse foretages inden for den i stk. 2 omtalte 1 års frist. Erstatningen tager væsentligst sigte på den situation, at en landbruger afskæres fra fortsat dyrkning eller lignende, men omfatter ikke f.eks. formodede tab ved en afbrudt planlagt ny udnyttelse, tabt arbejdsfortjeneste til dem, der måtte miste arbejde ved jordarbejdets standstill, rentetab eller lignende, som følge af indgrebet i henhold til § 26. I praksis vil erstatningsbestemmelsen derfor kun få en begrænset rækkevidde. Rigsantikvaren bedømmer de fremsatte erstatningskrav. Kan der ikke opnås enighed mellem rigsantikvaren og den private grundejer om erstatningen, fastsættes denne af en taksationskommission.

Hidtil har man efter naturfredningslovens § 49, stk. 2, skullet anvende den i naturfredningslovens § 5 omhandlede taksationskommission, og det foreslås, at denne ordning fortsættes.

Til stk. 5

Indstillinger om erhvervelse af fortidsminder og eventuelt omliggende areal rettes til ministeren for kulturelle anliggender. Det forudsættes, at rigsantikvaren forinden har indhentet en udtalelse fra fredningsstyrelsen. Efter erhvervelse af fortidsmindet vil kulturministeriet søge den pågældende ejendom overført til miljøministeriet til administration, tilsyn og pleje.

Til stk. 6

Bestemmelsen sikrer adgang for rigsantikvaren både til steder, hvor der kendes fund, eller hvor sådanne kunne formodes at fremkomme. Man vil herved, når behørig legitimation eller bemyndigelse fra rigsantikvaren forevises, kunne undgå medlemværende f.eks. med entreprenører, der ikke ønsker, at fremmede færdes på en arbejdsplads.

Til § 27

De hidtil gældende bestemmelser om danefæ er følgende:

- 1) Danske Lov 5-9-3:
Guld og Sølv, som findis enten i Høje, eller efter Ploven, eller andenstæds, og ingen kender sig ved, og kaldis Dannefæ, det hør Kongen alleene til og ingen anden.
- 2) Forordning af 22. Marts 1737 anlangende hvorledes Lovens 5te Bogs 9de Kap. 3die Art. om Dannefæ skal forstaaes:

Vi Christian den Sjette, osv., G.v.: at eftersom det Os allerunderdanigst er bleven forebragt, hvorledes en og anden saavel Dommere som Øvrighed ei udi sin rette Mening skal forstaae Vores danske Lovs Bydende i dens 5te Bogs 9de Kap. 3die Art. om Dannefæ; saa have Vi til Efterfølge for den tilkommende Tid allernaadigst fundet for godt fornævnte Lovens Artikel saaledes ydermere at forklare, at Guld, Sølv, Metal og al anden Skat, som findes enten nedgravet eller forborget i Jord, Skov, Mark, Huus eller andetsteds, og ingen kjender sig ved, det kaldes Dannefæ og hører Kongen alene til, og ingen anden; medmindre nogen dermed ved særdeles Kongelig Benaadning allernaadigst maatte være forlenet.

- 3) Plakat af 7. August 1752 angaaende Godtgjørelse af den kongelige Kasse for gamle Mynter og andet af nogen Rarhed, som udi Danmark og Norge maatte findes og til Rente-Kammeret indsendes:

Vi Frederik den Femte, osv., G.v.: at ihvorvel alt hvad som udi Vort Rige Danmark findes at være nedgravet eller forborget udi Jord, Skov, Mark, Huus eller andetsteds, være sig enten Guld, Sølv, Metal og anden Skat, som ingen sig vedkjender, er som Dannefæ efter Danske Lovs 5te Bogs 9de Kap. 3die Art. saavel som den derom under 22. Marts 1737 allernaadigst udgivne Forordning, Os alene tilhørende, medmindre nogen dermed ved særdeles kongelig Benaadning maatte være forlenet; og Os ligeledes efter Norske Lovs 5te Bogs 9de Kap. 3die, 4de, 5te og 6te Art., af hvad Penge eller andet Gods, som udi Jordan befindes, en Andeel er forbeholden; saa have Vi dog af høi-kongelig Naade, og til Opmuntring for Vore kjære og troe Undersaatter, som noget saadant opdage, allernaadigst for godt befundet at bevilge, ligesom Vi det og hermed til alle og enhver Efterretning allernaadigst bekjendtgjøre:

At hvo, som maatte finde gamle Mynter og andet, som formedelst dets Ælde eller særdeles Beskaffenhed af nogen Rarhed kan ansees, skal imod at samme til Vores Rente-Kammer behørigt indsendes, derfor af Vores Kasse nyde, efter dets Værd, fuldkommen Betaling. I det Øvrige forbliver det ved Lovene og forbemeldte Forordning, og hvis nogen understaaer sig, det som findes, være sig enten hvad foran meldt er eller andet, som Os ialt eller tildeels tilfalder, at fordølge, skal de derfor være tilbørlig Straf undergivet.

I forbindelse med indarbejdelse af danefæ-bestemmelser i en ny museumslov findes det hensigtsmæssigt at formulere disse regler i en nutidig og for almenheden forståelig form. Der er ikke ved den foreslåede formulering af § 27 tilsigtet nogen ændring i den retstilstand, der eksisterer på basis af de gamle regler.

Til stk. 1

Danefæ betyder dødt, dvs. herreløst, gods, som ingen kender sig ved. Det forudsætter i sig selv en vis tidsdistance, og genstandenes ælde er også i lovtæksten med til at karakterisere danefæ. I praksis er et møntfund, der højst havde ligget 75 år i jorden, blevet erklæret for danefæ, medens der er dom for, at et andet fund, som var mindre end 36 år gammelt, skulle anses for hittegods og ikke for danefæ. Der er da en tidsgrænse et sted her imellem.

Fundomstændighederne bidrager – således som de er eksemplificeret i de gamle bestemmelser – ikke til nogen egentlig afgrænsning af danefæbegrebet. Det synes forudsat, at genstandene er nedgravet eller gemt, men det fundne kan være danefæ, uanset om det fremkommer i jord, skov, mark eller hus eller andetsteds.

Lige så lidt giver de gamle bestemmelser klare regler for, hvilke genstande der er danefæ. Som en vejledende regel kan man opdele de fund, der kan komme på tale, i tre grupper ud fra de materialer, hvorefter fundene er forarbejdet:

1. Det, som med sikkerhed er danefæ, er fund af guld eller sølv, forarbejdet rav, elfenben eller ædle stene samt mønter af enhver art og af et hvilket som helst materiale. Alle sådanne genstande og fund, i hvilke sådanne genstande indgår, er ubetinget danefæ.
2. Genstande af andre metaller, f.eks. kobber, tin, bronze og jern, eller af glas, samt fund, i hvilke sådanne genstande indgår, vil i almindelighed være danefæ, hvis deres ælde, sjældenhed eller bevaringstilstand i øvrigt taler herfor.
3. Genstande af organisk materiale som ben, tak, træ eller skind eller af uorganisk materiale som flint og andre stenarter eller ler vil i almindelighed ikke være danefæ; men der gives undtagelser. Ornamenterede genstande af ben eller tak, dragtstykker af skind eller stof eller velbevarede trægenstande vil ofte være af en sådan sjældenhed og særlig beskaffenhed, at de omfattes af danefæbestemmelserne, og det samme kan gælde genstande af flint, sten eller ler, hvis

deres antal, form, størrelse eller dekoration placerer dem blandt det helt usædvanlige.

Til stk. 2

Danefæ er som nævnt herreløst gods, og allerede i middelalderens landskabslove er ejendomsretten hertil præciseret: Hvad ingen ejer, det ejer kongen. Det er denne retsopfattelse, der ligger til grund for teksten i Danske Lov og for det følgende århundredes autentiske fortolkninger. Medens den ældre lovgivning imidlertid beskæftiger sig med fund af værdimetaller, hvis inddrivelse kunne forøge kronens indtægter, såvædes danefæbegrebet i det 18. århundrede, således at også fundgenstande af en vis ælde, sjældenhed eller særlig beskaffenhed skal afleveres til kongen. Samtidig stadfæstes det, at finderens af danefæ får udbetalt en godtgørelse, svarende til fundets værdi. Danefæbestemmelserne fik således et antikvitetsbevarende sigte, der i højere grad tilgodeså Det kgl. Kunstkammer, oprettet i 1680, end den kongelige pengekasse. Denne videre fortolkning af danefæbegrebet har siden været bestemmende for danefæadministrationen, der i dag varetages af rigsantikvaren. De gamle bestemmelser giver i sig selv kun generelle retningslinier for lovens håndhævelse, og en rimelig ensartethed i sagsbehandlingen beror derfor nok så meget på den administrative praksis, der i tidens løb har udviklet sig på Nationalmuseet.

Der er desuden afleveringspligt for alle genstande, der findes i tilknytning til et jordfast fortidsminde, jfr. § 26, stk. 1, eller på havbunden, jfr. § 28, stk. 3, uanset om de pågældende fund er danefæ.

Afleveringspligten påhviler enhver, der kommer i besiddelse af danefæ.

Til stk. 3

Samtidig med at godtgørelsesprincippet introduceredes i 1752, blev danefæbegrebet udvidet til også at omfatte genstande, der ikke i sig selv var kostbare, men hvortil der knytter sig en række immaterielle værdier, der ikke umiddelbart kan omsættes i penge. Ganske vist noteres sådanne værdier til stadigt stigende priser på det hjemlige og internationale antikvitetsmarked, men da prisdannelsen blandt andet er betinget netop af de begrænsninger i vareudbuddet, som danefæbestemmelserne og andre beskyttelseslove medfører, anses det ikke for rimeligt at lade priserne på det frie marked være bestemmende for danefægodtgørelsernes størrelse. Vurderingen af danefæ følger der-

for i praksis sine egne regler, der baseres på fortillæde med rimelig hensyntagen til kronens og guldets aktuelle værdi.

For det, som med sikkerhed er danefæ – og især guldfundene – udbetales der altid et beløb svarende til materialeværdien, der beregnes af statsgardeinen (statens kontrol med ædle metaller). Hertil lægges der i almindelighed en findeløn, hvis størrelse afhænger af fundets sjældenhed og af den omsorg, hvormed finderens har taget vare på det fundne. Med hensyn til det øvrige danefæ, hvis materialeværdi i sig selv er beskedent, bliver det den skønmæssigt fastsatte findeløn, der er bestemmende for godtgørelsens størrelse. Ved fastsættelsen af danefægodtgørelser tilstræbes det stadigt at gøre afleveringen af det fundne så tillokkende, at straffebestemmelser ikke kommer i anvendelse. Det lykkes gerne, og det forhold, at danefægodtgørelser ikke beskattes, kan yderligere gøre modtagelsen heraf attråværdig.

Danefægodtgørelse udbetales til finderens, medmindre vedkommende forsætligt har tilbageholdt eller misligholdt det fundne. Finderens er den person, der rent bogstaveligt samler genstanden op fra det sted, hvor den ellers har været gemt. Finderens adkomst til godtgørelse er foreskrevet i lovteksten. I visse tilfælde kan den erfaringsmæssigt give anledning til kritik. Eksempelvis når et fund er gjort på anden mands ejendom, uden at finderens har fået tilladelse til at færdes der, eller når et funds værdi ikke erkendes af finderens selv, men af en anden, der henleder Nationalmuseets opmærksomhed herpå. I sådanne tilfælde kan rigsantikvaren medvirke til en deling af godtgørelsen, men kun såfremt finderens er indforstået hermed. Eller hvis et fund er blevet foræret eller solgt videre, førend dets danefækarakter blev erkendt. I så fald er de overdragelser, der har fundet sted, uden gyldighed, idet fundet har tilhørt staten fra det øjeblik, hvor det kom for dagen. Også her er det da finderens, der alene har krav på godtgørelse – om han eller hun ellers har handlet i god tro.

Til stk. 4

Danefægodtgørelse udbetales ikke i forbindelse med de fund, der fremkommer ved en offentlig institutions eller offentligt støttede arkæologiske undersøgelser. Derimod kan der udbetales et til danefægodtgørelsen svarende beløb til den lodsejer eller bruger, på hvis ejendom der fremkommer danefæ i forbindelse med en sådan undersøgelse, såfremt det skønnes, at ejer eller bruger igennem undersøgelsen er blevet unddraget en rimelig mu-

lighed for selv at finde det danefæ, der er fundet i hans jord. Hertil må kræves, at genstandene findes på et areal, der udnyttes af ejer eller bruger, at genstandene ikke har ligget for dybt i forhold til almindelig udnyttelse, og at ejer eller bruger selv færdes på det pågældende areal.

Til stk. 5

Danefæ, der deponeres på andre museer, tilhører Nationalmuseet, som fører tilsyn med det udeponerede, og rigsantikvaren vil i givet fald kunne hjemkalde det. Dette og eventuelt andre vilkår bør præciseres over for det modtagende museum inden deponeringen.

Til § 28

Den gældende lov nr. 203 af 31. maj 1963 om beskyttelse af historiske skibsvrag m.v. ophæves (jfr. § 42) og erstattes af § 28, der med visse ændringer er i overensstemmelse med de hidtidige lovbestemmelser. Den hidtidige lovs § 2, der er sålydende, udgår:

»Rigsantikvaren træffer bestemmelse om sådanne foranstaltninger, som han finder nødvendige til sikring eller optagning af de staten i henhold til § 1 tilhørende genstande. Disse må ikke uden rigsantikvarens tilladelse optages eller beskadiges, ej heller ved ændring af bundforholdene på eller omkring stedet, hvor genstandene findes.«

Beskyttelse af de på havbunden værende fortidsminder m.v. henhører under fredningsstyrelsen, ligesom tilfældet er med de fredede fortidsminder på landjorden. Dette følger en indstilling fra Møllmann-udvalget i betænkning nr. 953/1982. Reglerne om, at vrage m.v. ikke må optages eller beskadiges, indarbejdes i naturfredningsloven.

Endvidere udgår vraglovens §§ 5 og 6, der erstattes af lovforslagets §§ 37 og 43.

Eventuelle foranstaltninger i forbindelse med § 28-sager, der kan virke hindrende for sejladsen, forudsættes truffet efter samråd med Forsvarsministeriet og Industriministeriet, jfr. lov om forholdsregler til skibsfartens betryggelse § 5, stk. 4, og § 5 a (lovbekendtgørelse nr. 309 af 3. august 1965 og lov nr. 115 af 21. marts 1979).

Til stk. 1

Gyldighedsområdet for vragbestemmelsen foreslås fastsat på samme måde, som det er sket i forbindelse med ændringerne i naturfredningslovens beskyttelsesregler vedrørende vrag m.v. i det samtidigt fremsatte forslag til naturfredningslovens § 49.

Den hidtidige beskyttelse har været gældende for »danske farvande«, men denne beskyttelse må anses for utilstrækkelig. Der findes talrige meget værdifulde vrag på den danske kontinentalsokkel uden for søterritoriet, som med de gældende regler kan plyndres, og som med den eksisterende teknologi vil udgøre lønsomme plyndringsobjekter.

Ud over plyndringer er vrage især truet af den stigende aktivitet i havområderne, herunder indvinding af energi og råstoffer. Da reguleringer af disse aktiviteter på den danske kontinentalsokkel tilkommer den danske stat, findes det hensigtsmæssigt at fastlægge et anvendelsesområde for bestemmelsen om skibsvrag m.v., der bedre svarer til disse forhold.

Medens den hidtidige bestemmelse ikke har været gældende for de ferske vande, foreslås nu, at vrag m.v. i vandløb og søer skal have samme beskyttelse som dem på kontinentalsoklen. Erfaringerne har vist, at en betydelig del af de kulturhistorisk værdifulde fund af vrag m.v. gøres i de ferske vande.

Det hidtidige alderskriterium for vrag m.v. på 150 år foreslås ændret til 100 år, hvilket svarer til det almindeligt fulgte alderskriterium for jordfaste fortidsminder på landjorden, jfr. bemærkningerne til § 26, stk. 1, og som ligeledes foreslås som alderskriterium i lovforslaget om ændring af naturfredningsloven på dette område. Herved opnås også bedre overensstemmelse med reglerne i udlandet, specielt de øvrige nordiske lande, og med Europarådets rekommendation fra 1980 om beskyttelse af undervandskulturarven.

Til stk. 2

Det henlægges til rigsantikvaren at træffe bestemmelse om ønskeligheden af arkæologiske undersøgelser af vrag og genstande, der er omfattet af stk. 1, samt tilrettelæggelsen af disse undersøgelser. I det omfang sådanne undersøgelser indebærer ændringer i beskyttede vrag eller genstande, vil det forudsætte tilladelse fra fredningsstyrelsen på samme måde som gennemførelsen af arkæologiske udgravninger i fredede fortidsminder på land. Fredningsstyrelsen forelægger ansøgninger om fjernelse, optagning m.v. af vrage for Fortidsminderrådet, forinden styrelsen afgør disse sager, ligeledes parallelt med administrationen af reglerne om fortidsmindebeskyttelsen på landjorden.

Til stk. 3

Ligesom ved danefæ, jfr. § 27, stk. 2, påhviler afleveringspligten enhver, der kommer i besiddelse af de staten tilhørende genstande.

Til stk. 4

Da § 28 alene tilsigter en sikring af de historisk-arkæologiske interesser, som knytter sig til vrage og andre genstande på havbunden i danske farvande, vil de gældende regler i strandingslovgivningen, som varetager forskellige offentligretlige og civilretlige interesser i forbindelse med strandinger, og som i princippet vedrører aktuelle strandingsforhold, kunne opretholdes uændret.

Til nr. 1

Om *berettigelse* til at foretage optagning: Vedrørende de i visse dele af landet oprettede særlige bjærgelav, der har eneret på at besørge bjærgning af skib og dertil hørende ladning ved bistand ydet fra land, henvises til strandingsloven, lov nr. 103 af 10. april 1895, § 4.

Om forudgående *tilladelse* til at foretage optagning: Vedrørende bjærgning af vrage, der er til fare eller væsentlig ulempe for skibsfart eller fiskeri, henvises til § 6, jfr. § 9, i lov nr. 85 af 30. april 1909 om tillæg til strandingsloven.

Til nr. 2

Vedrørende *anmeldelser* til den stedlige amtmand forinden optagningen:

Om optagning af skibe m.m. fra havbunden henvises til forordning af 16. marts 1842 angående dykkervæsenet m.v.

Om bjærgning af samlinger af ladningsgenstande fjernet fra det skib, hvortil de har hørt, henvises til § 10 i lov nr. 85 af 30. april 1909, jfr. ovennævnte dykkerforordnings § 2.

Vedrørende *anmeldelser* til den stedlige politimester efter optagningen:

Om løse på havbunden liggende vragestykker m.m., der frit kan optages af enhver, der enten har dansk indfødsret eller har haft ophold her i landet i 2 år, henvises til §§ 2 og 3 i lov nr. 85 af 30. april 1909 om tillæg til strandingsloven.

Om optagning af ankre, ankertøve og andet skibsredskab, der frit kan optages af enhver med dansk indfødsret, henvises til lov nr. 85 af 30. april 1909, jfr. lov nr. 157 af 22. december 1876 om opfiskning af ankere, ankertøve og andet skibsredskab m.m.

Til nr. 3

Om offentlig *indkaldelse* af en eventuel ejer af optagne vragestykker og enkeltvis tabte stykker gods henvises til strandingslovens §§ 2 og 3.

Om offentlig *indkaldelse* af en eventuel ejer af opfiskede eller optagne ankre, ankertøve eller andet skibsredskab henvises til lov nr. 157 af 22. december 1876, § 3.

Til § 29

I de bevillinger, der årligt skal stilles til rådighed for Rigsantikvarembudet, indgår dele af de finanslovsbevillinger, som hidtil er indgået i den fælles hovedkonto for Nationalmuseet og Rigsantikvarembudet (§ 21. 3.01), samt de finanslovsbevillinger, som er overført fra miljøministeriet til kulturministeriet i forbindelse med den pr. 1. januar 1983 stedfundne ressortomlægning.

Til § 30

Til støtte for rigsantikvarens udøvelse af beføjelserne i §§ 26, 27 og 28 nedsættes et arkæologisk nævn. Det Arkæologiske Nævn vil få en central funktion ved fastlæggelse af de generelle principper for gennemførelse af undersøgelser, herunder fastlæggelse af de betingelser, museerne må opfylde for at kunne påtage sig arkæologiske undersøgelsesopgaver inden for rammerne af museumsloven, samt ved prioriteringen af anvendelsen af de statslige midler til arkæologiske undersøgelser.

Nævnet afløser Det Arkæologiske Råd, som blev nedsat den 20. maj 1983. Nævnet tillægges besluttende kompetence i visse sager, men skal i øvrigt have samme arbejdsopgaver som rådet.

Til stk. 1

Baggrunden for en nyordning vedrørende det arkæologiske undersøgelsesarbejde, hvorved blandt andet museerne i forbindelse med ressortomlægningen pr. 1. januar 1983 blev inddraget i det overordnede og koordinerende arbejde i et arkæologisk råd, er dels Nationalmuseets traditionsbundne engagement i såvel arkæologisk forskning som lovbundne antikvariske forpligtelser, dels den udbygning af de lokale museer, der har fundet sted i de seneste år, hvor museerne efterhånden er blevet fast bemandet med arkæologisk uddannet personale, blandt andet som følge af museernes stigende engagement i de arkæologiske undersøgelser, som naturfredningslovens § 49 gav anledning til. Det stigende engagement fra lokalmuseernes side blev i det konkrete samarbejde med fredningsstyrelsen

som administrativ myndighed fulgt af et voksende krav fra lokalmuseerne om at overtage større dele af det ansvar, der ligger i administrationen af undersøgelsesvirksomheden.

Samtidig hermed havde det voksende engagement i undersøgelsesvirksomheden og det stigende krav om overtagelse af dele af ansvaret for administrationen af undersøgelsesvirksomheden givet sig udtryk i et ønske fra museumsvesenet om inden for dette ressort at etablere en samlende funktion af såvel faglig som administrativ karakter.

Til nr. 1

Den overordnede samordning af det arkæologiske undersøgelsesarbejde i Danmark, som rådet – og nu nævnet – varetager, skal ses som en videreudvikling af den gældende museumslovs § 12 om samarbejde mellem de kulturhistoriske lokalmuseer og Nationalmuseet, respektive fredningsstyrelsen.

For at sikre en fagligt tilfredsstillende kvalitet og prioritering af undersøgelsesarbejderne i Danmark, og for at sikre den bedst mulige udnyttelse af begrænsede ressourcer til disse formål, er det nødvendigt med en landsdækkende samordning af det arkæologiske undersøgelsesarbejde.

Til nr. 2

De retningslinier, som nævnet skal formulere, sigter imod, hvorledes de forskellige typer af undersøgelser bør tilrettelægges og udføres både ud fra faglige og økonomiske hensyn, herunder også regler for dokumentation og registrering. Retningslinierne sigter tillige imod en afgrænsning af de arkæologiske emnekredse, som det på det pågældende tidspunkt findes særligt vigtigt at få belyst gennem undersøgelser og indsamling.

Endelig sigtes der imod en fordeling af opgaverne mellem de forskellige museer, der sikrer den bedst mulige udnyttelse af disses kapacitet og specialkunderskaber, og således at man i videst muligt omfang undgår, at flere museer på samme tid uafhængigt af hinanden søger at løse opgaver, som ud fra en overordnet betragtning måtte findes ikke at burde beslaglægge så omfattende ressourcer.

Til stk. 2

Nævnets arbejde efter stk. 2 retter sig imod de særlige arkæologiske opgaver, der behandles i § 26, jfr. den hidtidige naturfredningslovs § 49. I modsætning til § 30, stk. 1, der beskæftiger sig med den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed i almindelighed, er der i stk. 2 tale om akutte undersøgelser, ofte af meget hastende karakter, af de

jordfaste fortidsminder, der fremkommer ved jordarbejder.

Til nr. 1

Prioriteringen må tage hensyn til den trussel, som jordarbejdet frembyder for fortidsmindet, den bevaringstilstand, hvori fortidsmindet befinder sig, og fortidsmindets videnskabelige værdi.

Til nr. 2

Som nævnt under § 29 stilles der visse bevillinger til rådighed for rigsantikvaren, herunder en bevilling til dækning af de udgifter til § 26-sager, som skal bekostes af rigsantikvaren efter § 26, stk. 3.

Til nr. 3 og 4

Vedrørende arbejdsplanerne henvises til § 11, stk. 1, nr. 9, § 18, stk. 2, og § 22, stk. 1, nr. 6. Fordelingen af undersøgelsesarbejdet sker på grundlag af arbejdsplanerne og de bemærkninger, som museumsrådene og eventuelt Statens Museumsnævn har knyttet dertil. De vejledende retningslinier, som nævnet har formuleret i henhold til § 30, stk. 1, nr. 2, må også gælde for nævnets behandling af § 26-sagerne. Væsentligt for sagernes fordeling vil være de enkelte museers geografiske placering, deres faglige specialisering og deres faktiske muligheder for at gennemføre den foreliggende opgave. De arkæologiske undersøgelsesopgaver, om ikke varetages af et lokalmuseum, kan nævnet indstille henlagt til Nationalmuseet, og museet er umiddelbart forpligtet til at udføre disse opgaver, jfr. § 7, stk. 4.

Til nr. 5

Fund og andet dokumentationsmateriale må antages i almindelighed at ville tilgå det museum, der har udført undersøgelsen. Nævnet kan dog efter omstændighederne placere genstandene i andre museer, herunder Nationalmuseet.

Til nr. 6

Det er overordentlig vigtigt, at det arkæologiske undersøgelsesarbejde udføres med den største faglige sagkundskab. Det må derfor kræves, at de enkelte museer – ud over at opfylde betingelserne i § 11 – opfylder de specifikt arkæologisk-faglige betingelser, som det sagkyndige nævn fastsætter i henseende til personale, udgravnings- og museums-teknik, fysiske rammer m.v.

Til stk. 3

Nævnets behandling af sager vedrørende undersøgelser og fund på havbunden foregår på samme måde som behandlingen af sager vedrørende undersøgelser og fund på landjorden.

Til stk. 4

Sager, hvor rigsantikvaren ikke er indstillet på at imødekomme en anmodning om deponering af danefæ, jfr. § 27, stk. 5, foreslås afgjort af nævnet.

Til § 31

Nævnets sammensætning skal ses i sammenhæng med de opgaver af museumsfaglig, arkæologisk-videnskabelig og koordinerende karakter, som er opregnet i § 30.

Til § 33

Til stk. 1

Sekretariatsfunktionerne varetages af Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat, som består af personale, der blev overført fra fredningsstyrelsen ved ressortomlægningen af naturfredningslovens § 49 pr. 1. januar 1983. Lovforslaget forudsætter en styrkelse af rigsantikvarens personale til varetagelse af opgaverne efter kapitel 6.

Til stk. 2

Hastesager vil især forekomme inden for § 26's område.

Til kapitel 7

Særlige bestemmelser

Til § 34

Til stk. 1

I sammenhæng med at lovforslaget omfatter såvel de tilskudsberettigede som de statslige museer, foreslås en bestemmelse om en særlige rådighedssum, der kan anvendes til støtte af alle museer, der er omfattet af loven, jfr. § 1, stk. 2.

Direkte tilskud af rådighedssummen i henhold til den gældende lovs § 5 er alene blevet ydet til de godkendte museer, der er omfattet af denne lov. Dog har de statslige museer i en række tilfælde indirekte nydt godt af denne rådighedssum gennem de tilskud, der er blevet ydet til løsning af fællesopgaver for alle museer.

Rådighedssummen foreslås ligesom tidligere tilvejebragt ved opførelse på de årlige finanslove af en bevilling svarende til 7 pct. af de tilskud, der ydes af tilskudsberettigede museer, men nu – hvor

rådighedssummen også skal kunne anvendes til direkte støtte af de statslige museer – foreslås den forøget med et beløb svarende til ½ pct. af de driftsbevillinger, der på de årlige finanslove opføres til de statslige museer.

Til stk. 2

De formål, der opregnes i bestemmelsen, svarer til formålene i den gældende lovs § 5, stk. 1, bortset fra at kulturformidlende arbejde ikke længere udskilles som et særligt punkt i bestemmelsen, idet et sådant formål må anses for omfattet af flere af de øvrige punkter, som efter bestemmelsen kan støttes.

Det må antages, at der i de kommende år vil være behov for tilskud af rådighedssummen til gennemførelse af bestemte opgaver, således forskellige forskningsopgaver og metodeudvikling omkring museumsfagene. Endvidere bør en efteruddannelse af museumsledere søges iværksat som en forsøgsordning med tilskud af rådighedssummen.

Til stk. 3

Ligesom i den gældende lovs § 5, stk. 2, foreslås rådighedssummen fordelt af ministeren for kulturelle anliggender. Før ministeren træffer afgørelse om fordeling af rådighedssumbevillinger forelægges spørgsmålet for Statens Museumsnævn.

Til § 35

Til stk. 1

Medens midlertidige fællesopgaver til gavn for museerne bør søges gennemført ved hjælp af tilskud fra rådighedssummen, jfr. § 34, foreslås der ydet årlige driftstilskud til de landsdækkende fællesinstitutioner, der varetager permanente fællesopgaver for museerne. Det må anses for rimeligt og som en naturlig konsekvens af forslaget om en fælles lov for museer, at der tilvejebringes det nødvendige driftsgrundlag for de fællesinstitutioner, der kan udføre de opgaver for museerne, som de enkelte museer ikke selv vil være i stand til at påtage sig, eller som det ikke vil være hensigtsmæssigt, at de enkelte museer påtager sig.

For alle de 3 selvejende institutioner, der er optaget i stk. 1 – Museumstjenesten, Weilbachs Kunstnerleksion og værket »Danmarks Kirker« – gælder, at de ikke forrykker opgavefordelingen og den arbejdsmæssige balance mellem de lokale museer, museumsrådene og de centrale museer, men

at de tværtimod udfylder en nødvendig og naturlig plads i museumsstrukturen.

Museumstjenesten, der blev stiftet i 1976, har følgende formålsbestemmelse:

»Museumstjenesten er en selvejende institution, hvis formål er at virke som serviceorgan for den danske museumsverden.

Museumstjenesten kan i forbindelse hermed drive handels- og distributionsvirksomhed samt anden efter bestyrelsens skøn dermed beslægtet virksomhed.

Museumstjenestens drift baseres på indtægter ved distribution af museumspublikationer m.v. og ved salg af egne artikler samt ved serviceydelse.

Antallet af medlemsmuseer af Museumstjenesten er i dag ca. 125, og institutionen lever således op til det formål at være en landsdækkende institution, hvor alle arter af museer er repræsenteret.

Ud over museer betjener Museumstjenesten mange arkiver, idet disse i vidt omfang har det samme materialebehov som museerne. Forsyningen af arkiver med materiale m.v. foregår i henhold til en særlig samarbejdsaftale, der er indgået med Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver (SLA), og arkiverne er herefter optaget som associerede medlemmer af institutionen.

Der er tidligere ydet særlige tilskud til Museumstjenesten. I 1981 bevilgedes således et etableringstilskud på 40.000 kr. af kulturministeriets tipsmidler. Af museumslovens rådighedssum er der i årene siden institutionens etablering ydet tilskud i en samlet størrelsesorden på 350.000 kr. til produktudvikling og til gennemførelse af specielle serviceopgaver, herunder det fælles museumsforskningsprojekt.

Det forudsættes, at den almindelige drift af Museumstjenesten som hidtil baseres på indtægterne fra de serviceopgaver, der udføres for medlemmerne.

Det foreslåede driftstilskud skal ses på baggrund af de årlige særtilskud, som det har vist sig nødvendigt at yde institutionen af museumslovens rådighedssum til udførelse af produktudvikling og lignende. Disse særtilskud foreslås erstattet af en årlig driftsbevilling.

Den selvejende institution »*Weilbachs Kunstnerleksikon*« blev stiftet i 1980 og har følgende formål:

»at opbevare og til stadighed ajourføre og udbygge det materiale, der ligger til grund for 3. udgave af *Weilbachs Kunstnerleksikon I-III 1947-52*,

at gøre det gamle såvel som det efterhånden indsamlede materiale tilgængeligt for den kunsthistoriske forskning,

i fremtiden at stille materialet til rådighed for de i bestyrelsen udpegede redaktioner af nyudgivelser af *Weilbachs Kunstnerleksikon*.

Leksikonet og dets arkivs historie er mere end ethundredeår. I 1877-78 udsendte Philip Weilbach et »Nyt dansk kunstnerleksikon«.

Ved den direkte indsamling af oplysninger fra daværende kunstnere og grundige arkivstudier blev dette værk banebrydende for dansk kunsthistorie. I 1896-97 kom det i ny udvidet udgave i to bind. I 1917 begyndte Philips søn Frederik at forberede en ny udgave under medvirken af en række danske kunsthistorikere. Værket fik efterhånden eget kontor og i 1947-52 lykkedes det at udsende 3. udgave. Værket har siden været et uundværligt arbejdsredskab for dansk kunsthistorie. Det etablerede arkiv udgjorde en biblio- og biografisk oversigt over alle kunstnere, der har virket i Danmark i historisk tid for så vidt de kan navnefæstes, og deres værk har selvstændig kunstnerisk betydning.

Efter udsendelsen af 3. udgave måtte værkets kontor nedlægges og det indsamlede materiale fordeltes mellem Det kgl. Bibliotek og Statens Museum for Kunst. På museet fortsatte enkelte medarbejdere på eget initiativ registreringen på kort af oplysninger om danske kunstnere, men arbejdet kunne ikke fortsættes i fuldt mål. Alligevel er *Weilbacharkivet* forblevet en nøgle til al dansk kunsthistorisk forskning.

I 1981 stillede Statens Museum for Kunst vederlagsfrit et særligt kontor til rådighed for arkivet og ved etableringen af institutionen samledes alt materiale vedrørende *Weilbachs Kunstnerleksikon* på museet. 1. juni 1981 kunne man for bevillinger fra en række fonds og med støtte fra kulturministeriets tipsmidler påbegynde en systematisk ajourføring af arkivet. Fra august 1982 har Statens Humanistiske Forskningsråd ydet dækning til lønudgifterne til halvanden magister i indtil 5 år. En videreførelse af arbejdet kræver dog øgede ressourcer og en sikring af den årlige drift.

Under hensyntagen til betydningen af denne institution for såvel kunstmuseerne som de kulturhistoriske museer, den kunsthistoriske forskning og formidlingen i almindelighed foreslås der ydet et årligt driftstilskud til institutionen.

Statens tilskudsbevilling til udgivelse af værket »*Danmarks Kirker*« overførtes med virkning fra den 1. januar 1979 fra kirkeministeriet til Ministeriet for Kulturelle Anliggender.

F.t.l. om museer m.v.

I de af kulturministeriet godkendte vedtægter for styrelsen af kirkeværket er fastsat følgende formålsbestemmelse:

»Det er styrelsens grundlæggende opgave at videreføre udgivelsen af værket »Danmarks Kirker« og at bringe udgivelsen til afslutning indenfor et rimelig åremål, idet man herved skal have opretholdelsen af værkets kvalitetsniveau for øje.«

På finansloven for 1983 (konto 21.03.01.53.03.) er der optaget en tilskudsbevilling på 971.000 kr. til »Danmarks Kirker«. Dette beløb udgør 50 pct. af de budgetterede udgifter for 1982. De øvrige 50 pct. søges dækket af de pågældende amtskommuner samt ved tilskud fra Carlsbergfondet og Ny Carlsbergfondet.

Det er således det hidtil ydede finanslovstilskud til værket, der foreslås tilvejebragt en særlig hjemmel for i museumsloven.

Til § 36

Som led i det internationale kultursamarbejde indtager udstillingsvirksomhed en stedse større rolle. Vilkårene for samarbejdet på dette område er fastsat i de kulturaftaler, Danmark har indgået med andre lande, herunder stort set alle europæiske stater. Efter bestemmelserne i kulturaftalerne har afsenderlandet som altovervejende hovedregel det forsikringsretlige ansvar for udstillingsgenstandene under transporten til og fra modtagerlandet og under opholdet sammesteds (søm-til-søm-principet).

I de senere år har der imidlertid vist sig en klar tendens til, at afsenderlandet som betingelse for sin medvirken ved gennemførelse af større og særdeles kostbare udstillinger kræver, at modtagerlandet påtager sig den forsikringsretlige risiko for udstillingerne under disses tilstedeværelse og transport i modtagerlandet.

Da der i disse tilfælde er tale om meget store forsikringssummer fastsat af afsenderlandet, har udgiften til betaling af præmien for normal forsikringstegning stillet danske museer og udstillingssteder i meget vanskelige økonomiske situationer.

Dette har givet anledning til, at en række museer, herunder Louisiana, i konkrete tilfælde har rettet henvendelse til kulturministeriet, der med Folketingets finansudvalgs samtykke på statens vegne har påtaget sig det forsikringsretlige ansvar for de udenlandske udstillinger under disses ophold i Danmark.

Da det må antages, at der i fremtiden vil blive stillet lignende krav, og da det må betegnes som yderst beklageligt, såfremt man på grund af forsik-

ringspræmiens størrelse må afstå fra at vise større udenlandske udstillinger her i landet, foreslås gennemført en ordning, der åbner mulighed for, at ministeren på statens vegne løbende kan påtage sig det forsikringsmæssige ansvar.

Dette forslag må ses i sammenhæng med, at indhentede oplysninger fra såvel ind- som udland bekræfter, at den statistiske sandsynlighed for at aktualisere forsikringsbegivenheden er uhyre begrænset, og at Unesco i rekommandationer har anbefalet medlemslandene at gennemføre ordninger om, at staten påtager sig forsikringsrisikoen (National Indemnity).

En sådan ordning med at staten påtager sig den forsikringsmæssige risiko for udenlandske udstillinger er i forskellig form gennemført i en række lande, f.eks. Sverige og Storbritannien. I Norge arbejdes for tiden på et lignende forslag.

Opnåelsen af en statsforsikring forudsætter naturligvis strenge krav med hensyn til de sikkerhedsmæssige forhold omkring udstillingsarrangementerne. Samtidig bør der skabes en afklaring af det nøjagtige tidspunkt for forsikringsrisikoens indtræden og ophør, ligesom det er åbenbart, at der bør fastsættes bestemmelser om den maksimale størrelse af det statslige engagement, både for så vidt angår forsikringssummen for den enkelte udstilling som for størrelsen af det samlede beløb, staten på et givet tidspunkt kan blive gjort forsikringsmæssigt ansvarligt for. For at skærpe det enkelte udstillingssteds sikkerhedsmæssige bestræbelser forekommer det endvidere naturligt at supplere ordningen med en form for selvrisiko, der i det konkrete tilfælde helt eller delvist vil kunne dække udgifterne til udbedring af de mindre skader, der erfaringsmæssigt er de hyppigst forekommende.

Selvom de i loven omhandlede museer hyppigst vil danne rammen omkring forevisningen af de udenlandske udstillinger, kan man ikke se bort fra, at der i visse tilfælde vil være behov for en statsforsikringsordning på f.eks. de større biblioteker og arkiver, ligesom udstillingsbygningen ved Charlottenborg naturligt vil komme ind i billedet i denne sammenhæng. På denne baggrund foreslås det, at ministeren kan godkende andre udstillingssteder end de af loven omfattede museer til at opnå statsforsikring under forudsætning af, at de sikkerhedsmæssige krav m.v. er opfyldt.

Til kapitel 8

*Straffebestemmelser**Til § 37**Til stk. 1*

Til nr. 1

Vedrørende de jordfaste fortidsminder (§ 26, stk. 1) har strafferammen også hidtil efter naturfredningslovens § 66, stk. 1, nr. 1, været bøde.

Vedrørende danefæ (§ 27, stk. 2, 2. punktum) har strafansvar hidtil skullet afgøres efter § 277 (ulovlig omgang med hittegods) i straffelovens kapitel om berigelsesforbrydelser. For imidlertid at understrege, at der på dette område i første række er tale om at værne kulturhistoriske værdier, har man fundet det rigtigt at udarbejde selvstændige straffebestemmelser i museumsloven. Dette strafansvar er ikke betinget af berigelseshensigt som i straffelovens § 277.

Vedrørende de staten tilhørende historiske skibsvrag m.v. (§ 28, stk. 3, 1. punktum) har strafferammen også hidtil efter vraglovens § 5 været bøde.

Til nr. 2

Bestemmelsen svarer til naturfredningslovens § 66, stk. 1, nr. 5.

Til stk. 2

Ved særligt skærpende omstændigheder tænkes i første række på overtrædelser vedrørende særligt kulturhistorisk værdifulde genstande eller på genstande af betydelig økonomisk værdi. Specielt danefæ kan ofte i sig selv anses for noget særligt værdifuldt allerede efter dets definition, hvorfor betingelsen om »særligt skærpende omstændigheder« lettere til være opfyldt ved danefæ-delikter end ved overtrædelser vedrørende andre genstande.

Til stk. 3

Der foreslås herved skabt mulighed for at anvende retsmidler som ransagning og beslaglæggelse i samme omfang som i statsadvokatsager. Begrundelsen er, at der på dette område er tale om genstande, der må betegnes som unika.

Til stk. 4

Bestemmelsen svarer til naturfredningslovens § 66, stk. 3.

Til stk. 5

Forældelsesfristen i relation til stk. 1, nr. 2, vil være den almindelige 2-årige forældelsesfrist i straffelovens § 93, stk. 1, nr. 2.

Den i øvrigt til 5 år fastsatte forældelsesfrist svarer til den forældelsesfrist, der er fastsat i naturfredningslovens § 66, stk. 4.

Til kapitel 9

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.

Til § 38

Til stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 1984.

Til stk. 2

Denne bestemmelse giver museerne mulighed for at udtræde af tilskudsordningen, såfremt de måtte ønske ikke at være omfattet af reglerne i § 16, stk. 2 og 3.

Til § 40

I forbindelse med Grundloven af 5. juni 1849 blev de kongelige slotte i en kundgørelse af 30. maj 1849 om Civillisten erklæret for statsejendom med bopælsret for Kongen. I samme kundgørelse blev der dog taget forbehold om »Den chronologiske Samling paa Rosenborg Slot«, idet det forbeholdtes Kongen at bestemme, om samlingen skulle indlemmes mellem statens samlinger eller betragtes som et kongeligt fideikommis.

Beslutning herom blev taget ved kongelig resolution af 14. juni 1854, hvorefter samtlige på Rosenborg værende samlinger og genstande skulle udgøre én samling under navn af den chronologiske og betragtes som »det Kongelige Huses uafhængelige ejendom, arvelig fra Konge til Konge«. Den nævnte kongelige resolution forudsatte ligeledes, at Kongehusets hidtidige adgang til ved højtidelige lejligheder at benytte juveler, genstande, inventar og andre »særlige apparater« opretholdes.

Ved den kongelige resolution af 1854 blev den chronologiske samling endvidere henlagt under en særlig bestyrelse på to personer: den ene en minister, der siden 1866 har været den minister, hvorunder kulturelle anliggender sorterer, den anden en af Kongen udpeget person, der siden 1899 har været et medlem af Kongehuset, i dag Hans Kongelige Højhed Prins Henrik.

Endvidere har Kongen siden 1866 udnævnt en direktør for samlingen, som siden 1910 altid har været udpeget blandt hoffets højere embedsmænd.

Det er disse ovennævnte regler, som efter forslaget udtrykkeligt opretholdes og derved får gyl-

dighed, uanset bestemmelserne i lovforslagets § 11 og § 16.

§ 41

Efter bestemmelsen i § 23, stk. 2, følger nævnets beskikkelsesperiode som hidtil den kommunale

valgperiode, dog med en forskydning på 6 måneder.

Derfor foreslås, at medlemmerne af museumsnævnet, der skal beskikkes første gang efter lovens ikrafttræden den 1. juli 1984, beskikkes for perioden indtil 30. juni 1986.

Bilag 1

Oversigt over de bevillinger, der forøges som følge af lovforslaget.

	Nuværende finanslovt.	Nuværende bevillinger	Merudgifter på årsbasis	Fremtidige bevillinger	
				1984	1985
§ 7 og § 9					
<i>Nationalmuseet</i>	§ 21.3.01.	<u>94.491.600</u>	<u>4.050.000</u>	<u>96.516.600</u>	<u>98.541.600</u>
a) § 7, stk. 1-4, og § 9, stk. 1 ¹⁾			<u>3.450.000</u>		
b) § 7, stk. 5 ²⁾			500.000		
c) § 9, stk. 2			100.000		
§ 8 og § 9					
<i>Statens Museum for Kunst</i>	§ 21.3.03.	<u>21.779.200</u>	<u>3.800.000</u>	<u>23.177.100</u>	<u>25.579.200</u>
a) § 8, stk. 1-3, og § 9, stk. 1 ³⁾			<u>2.395.800</u>		
b) § 8, stk. 4 ⁴⁾			1.254.200		
c) § 9, stk. 2			150.000		
Andre kapitel 2-museer					
<i>Den Hirschsprungske Samling</i> ⁵⁾	§ 21.3.04.	<u>832.400</u>	<u>240.000</u>	<u>952.400</u>	<u>1.072.400</u>
<i>Ordrupgaardssamlingen</i> ⁶⁾	§ 21.3.05.	<u>1.930.700</u>	<u>560.000</u>	<u>2.210.700</u>	<u>2.490.700</u>
§ 12					
<i>Alm. driftstilskud</i>	§ 21.3.07.	<u>34.700.000</u>	<u>1.200.000</u>	<u>35.300.000</u>	<u>35.900.000</u>
	51.01.				
§ 13					
<i>Særlige driftstilskud</i>		<u>11.750.600</u>	<u>3.191.200</u>	<u>13.772.700</u>	<u>14.941.800</u>
1. Rosenborg	§ 21.3.02.	<u>910.300</u>	<u>1.500.000</u>	<u>2.086.800</u>	<u>2.410.300</u>
2. Kunstindustrimuseet	§ 21.3.07.				
	52.02.	4.040.100	638.900	4.359.550	4.679.000
3. Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling.....	-	1.391.400	212.300	1.497.550	1.603.700
4. »Den gl. By« i Århus	-	1.906.800	220.000	2.016.800	2.126.800
5. Naturhistorisk Museum	-	2.773.900	200.000	2.873.900	2.973.900
6. Gl. Estrup, Jyllands Herregårdsmuseum.....	-	247.500	160.000	327.500	407.500
7. Liselund gl. Slot	-	150.800	60.000	180.800	210.800
8. Teaterhistorisk Museum	-	329.800	200.000	429.800	529.800
§ 14					
<i>Andre særlige driftstilskud</i>	§ 21.3.07.				
	52.01.	<u>2.499.300</u>	<u>350.000</u>	<u>2.674.300</u>	<u>2.849.300</u>
1. Forhistorisk Museum i Århus.....	-	<u>1.885.000</u>	<u>250.000</u>	<u>2.010.000</u>	<u>2.135.000</u>
2. Louisiana	-	614.300	100.000	664.300	714.300
§ 15					
<i>Ny Carlsberg Glyptotek</i>	§ 21.3.08.				
	51.01.	<u>3.665.000</u>	<u>1.592.000</u>	<u>4.461.000</u>	<u>5.257.000</u>

§ 26 m.fl.

Rigsantikvarembetet	§ 21.3.01.	<u>4.906.000</u>	3.250.000	<u>6.531.000</u>	<u>8.156.000</u>
a) § 26			2.200.000		
b) § 28 ⁷⁾			450.000		
c) § 33 ⁸⁾			600.000		

§ 34

Rådighedssum	§ 21.3.07.				
	51.02.	<u>3.562.100</u>	<u>1.440.100</u>	<u>4.309.500</u>	<u>5.002.200</u>

§ 35

Tilskud til fælles institutioner.....			<u>350.000</u>	<u>175.000</u>	<u>350.000</u>
a) Museumstjenesten.....			<u>50.000</u>	<u>25.000</u>	<u>50.000</u>
b) Weilbachs Kunstnerleksikon			300.000	150.000	300.000
I alt		180.116.900	20.023.300	190.080.250	200.140.200

I den skematiske oversigt er pris- og lønniveau januar 1983 lagt til grund (FFL 1984).

Merudgifterne i forbindelse med lovforslagets gennemførelse afholdes i 1984 af den under finanslovkonto § 21.3.07.53.02. optagne bevilling på 10 mill. kr. til revision af museumsloven. Merudgifterne i 1985 på yderligere 10 mill. kr. vil blive søgt optaget på forslag til finanslov 1985 inden for Kulturministeriets rammer.

Det forudsatte øgede personaleforbrug vil blive tilvejebragt inden for Kulturministeriets samlede personaleforbrugsloft i 1984 og 1985.

¹⁾ Den samlede personaleudvidelse forudsættes fastsat til 9,86 fuldtidsstillinger, heraf 9 heltidsstillinger (4 AC + 5 andre).

²⁾ Den samlede personaleudvidelse forudsættes fastsat til 2,43 fuldtidsstillinger, heraf 2 heltidsstillinger (1 AC + 1 HK).

³⁾ Det samlede personale forudsættes forøjet svarende til 7,8 fuldtidsstillinger, heraf 5 hele stillinger (2 AC og 3 andre). En AC-stilling forudsættes oprettet mod nedlæggelse af en HK-stilling. I 1986 forudsættes personalet forøjet yderligere, svarende til 2,1 fuldtidsstilling, heraf 1 hel stilling (andre). Det under a) anførte beløb forøjes i 1986 og fremover med ca. 400.000 kr. mod en tilsvarende reduktion i de under b) og c) anførte beløb.

⁴⁾ Det samlede personale forudsættes fastsat svarende til 4,3 fuldtidsstillinger, heraf 3 hele stillinger (2 AC og 1 andre).

⁵⁾ I merudgiften indgår et beløb på 100.000 kr. til særudstillingsvirksomhed. Det samlede personale forudsættes forøjet svarende til 0,7 fuldtidsstilling.

⁶⁾ I merudgiften indgår et beløb på 300.000 kr. til særudstillingsvirksomhed. Det samlede personale forudsættes forøjet svarende til 1,5 fuldtidsstillinger, heraf 1 hel stilling (HK).

⁷⁾ Den samlede personaleudvidelse forudsættes fastsat til 3,16 fuldtidsstillinger, heraf 1 heltidsstilling (AC).

⁸⁾ Den samlede personaleudvidelse forudsættes fastsat til 2,36 fuldtidsstillinger, heraf 2 heltidsstillinger (AC).

Bilag 2

Lov nr. 304 af 10. juni 1976.

Lov om statstilskud m.v. til museer.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1.

Tilskud til museer.

§ 1. Til museer, der er godkendt i henhold til § 3, ydes et almindeligt statstilskud, der udgør 40 pct. af de ikke-statslige tilskud, jfr. stk. 3. Statstilskuddet til det enkelte museum kan fra finansåret 1977-78 at regne ikke overstige 115 pct. af statstilskuddet ydet i det foregående finansår, jfr. dog § 13, stk. 2, og må højst udgøre 275.000 kr., medmindre særlig hjemmel opnås på finansloven. Sidstnævnte beløb reguleres én gang årligt med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet 100.

Stk. 2. Statstilskuddet skal anvendes til museets drift. I det omfang, hvori det er foreneligt med museumsvirksomheden, kan et museum tillige påtage sig andet kulturformidlende arbejde.

Stk. 3. Tilskud berettiger til statstilskud, i det omfang de ydes til egentlige driftsudgifter og museumstekniske installationer. Tilskud til leje af lokaler, hoveddistandsætninger og tekniske installationer, bortset fra de i 1. punktum nævnte, forrentning og afskrivning berettiger ikke til statstilskud.

Stk. 4. Statstilskuddet udbetales i henhold til et af statens museumsnævn godkendt budget i løbet af det finansår, for hvilket det er beregnet, og reguleres endeligt efter årets udløb på grundlag af det af statens museumsnævn godkendte regnskab.

§ 2. Til godkendte museer, hvis emne- eller virkeområde ikke er lokalt begrænset, kan der ud over driftstilskuddet efter § 1 ved

bevilling på finansloven ydes et særligt statstilskud.

Stk. 2. Til godkendte museer, der af særlige grunde ikke oppebærer tilskud efter § 1, kan der ydes statstilskud ved bevilling på finansloven.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1 og 2 fastsættes på grundlag af et af ministeren for kulturelle anliggender godkendt budget for det pågældende finansår og pris- og lønreguleres på de årlige tillægsbevillingslove.

§ 3. Godkendelse som tilskudsberettiget museum meddeles efter indstilling fra statens museumsnævn til ministeren for kulturelle anliggender ved særlig bevilling på finansloven.

§ 4. For at opnå og bevare tilskud efter § 1 og § 2 skal museerne opfylde følgende bestemmelser:

1) Museet skal være kommunalt, amtskommunalt eller selvejende, eller det skal ejes af en forening, hvis formål er museets drift. Ministeren for kulturelle anliggender kan kræve, at museet i det omfang, hvori det er foreneligt med kommunallovgivningen, administrativt og økonomisk skal være adskilt fra andre institutioner.

2) Museets vedtægter skal være godkendt af statens museumsnævn.

3) Museet skal have en rimelig museums-mæssig standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne.

4) Planer til bygningsmæssige ændringer af museets lokaler eller til nybygning skal forelægges ministeren for kulturelle anliggender til udtalelse.

5) Ved ansættelse af leder samt faguddannet andet personale skal den pågældendes faglige kvalifikationer og aflønning godkendes af statens museumsnævn. Der sker ved denne bestemmelse ingen ændring i de i kommunallovgivningen indeholdte regler om fastsættelsen af lønvilkår m. v. for kommunale tjenestemænd.

6) Museet skal årligt indsende regnskab, budget og beretning til vedkommende amtsmuseumsråd og til statens museumsnævn.

7) Museet skal tilslutte sig det i kapitel 3 omhandlede regionale samarbejde med andre museer og udarbejde en arbejdsplan, der årligt indsendes til vedkommende amtsmuseumsråd. Museer i Københavns og Frederiksberg kommuner indsender dog arbejdsplanerne til statens museumsnævn.

8) Museet skal være tilgængeligt for offentligheden på forud bekendtgjorte åbningstider og vederlagsfrit give adgang for skoleelever, der besøger museet som led i undervisningen.

9) Statens museumsnævn kan kræve, at der til kunstmuseer uden kunstkyndigt personale knyttes en af nævnet godkendt kunstkyndig konsulent.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan undtage fra enkelte bestemmelser i stk. 1, når særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 3. Nærmere regler til gennemførelse af bestemmelserne i stk. 1 kan fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 5. På de årlige finanslove opføres et beløb svarende til 7 pct. af de i henhold til § 1 og § 2 ydede tilskud som en rådighedssum til følgende formål:

- 1) løsning af fællesopgaver,
- 2) kulturformidlende arbejde,
- 3) indkøb af kunst og anskaffelse af museumsgenstande,
- 4) særlige konserveringsarbejder og museumstekniske forbedringer,
- 5) enkelte museers løsning af særlige opgaver,
- 6) midlertidig støtte til enkelte museer.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte bevillinger fordeles af ministeren for kulturelle anliggen-

der efter indstilling fra statens museumsnævn.

§ 6. Ved et selvejende eller foreningsejet museums ophør overgår, hvor ikke andet gyldigt er bestemt før denne lovs ikrafttræden, museets ejendele til kommunen eller amtskommunen, såfremt disse myndigheder vil overtage museets drift. I modsat fald bestemmer ministeren for kulturelle anliggender, hvorledes der skal forholdes med de pågældende ejendele.

Kapitel 2.

Statens museumsnævn.

§ 7. Statens museumsnævn består af 16 medlemmer, der udpeges således:

- 2 medlemmer udpeges af nationalmuseet,
- 1 medlem udpeges af statens museum for kunst,
- 1 medlem udpeges af de naturvidenskabelige museer,
- 1 medlem udpeges af miljøministeren,
- 8 medlemmer udpeges af amtsmuseumsrådene og museumsrådet for København og Frederiksberg blandt disses medlemmer, jfr. §§ 9 og 10,
- 1 medlem udpeges af Kommunernes Landsforening,
- 1 medlem udpeges af Amtsrådsforeningen, og
- 1 medlem udpeges af ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 2. Nævnets medlemmer og suppleanter for disse beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender for 4 år ad gangen begyndende 6 måneder efter hver ny kommunal valgperiodes begyndelse. For de af amtsmuseumsrådene og museumsrådet for København og Frederiksberg udpegede medlemmer beskikkes dog kun 2 suppleanter.

Stk. 3. Nævnet vælger blandt medlemmerne en formand og en næstformand.

Stk. 4. Ministeren fastsætter efter indstilling af nævnet en forretningsorden for dette.

§ 8. Ud over de opgaver, der er nævnt i § 3 og § 5, stk. 2, har statens museumsnævn til opgave:

- 1) at virke som samarbejdsorgan på landsplan,

2) at påse, at de i § 4 nævnte forudsætninger for ydelse af statstilskud er opfyldt,

3) at beregne statens tilskud i henhold til § 1 og føre tilsyn med statstilskuddenes anvendelse,

4) at godkende amtsmuseumsrådenes arbejdsplaner, jfr. § 9, stk. 4,

5) at yde museumsteknisk og anden faglig rådgivning,

6) at søge iværksat deponeringer af museumsgenstande og kunstværker tilhørende statslige eller de af loven omfattede museer på andre sådanne museer, hvor dette er af betydning for landets museumsvesen,

7) at føre tilsyn med samlingernes konserveringsmæssige tilstand og forsvarlige opbevaringsforhold.

Stk. 2. Statens museumsnævn skal efter anmodning af ministeren for kulturelle anliggender udtale sig om spørgsmål af betydning for museerne, ligesom nævnet af egen drift kan gøre indstilling til ministeren.

Kapitel 3.

Amtsmuseumsråd m. v.

§ 9. I hvert amt oprettes et amtsmuseumsråd. Nærmere regler om rådets sammensætning fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender. Rådet vælges for 4 år ad gangen begyndende 6 måneder efter hver ny kommunal valgperiodes begyndelse.

Stk. 2. Amtsmuseumsrådene har til opgave at samordne og støtte museumsarbejdet i amtet. De varetager tillige samarbejdet med statens museumsnævn.

Stk. 3. Amtsmuseumsrådet skal samordne de i henhold til § 4, stk. 1, nr. 7, modtagne arbejdsplaner for de statsstøttede museer i amtet og udarbejder på grundlag heraf en samlet arbejdsplan.

Stk. 4. Amtsmuseumsrådet indsender årligt til statens museumsnævn budget, regnskab, arbejdsplan og beretning.

Stk. 5. Til hvert amtsmuseumsråd ydes et årligt statstilskud på 40.000 kr. § 1, stk. 1, sidste punktum, finder tilsvarende anvendelse.

§ 10. For museer i Københavns og Frederiksberg kommuner nedsætter ministeren

for kulturelle anliggender et museumsråd. For dette råd finder de i § 9, stk. 1, sidste punktum, stk. 2 og stk. 5, om amtsmuseumsråd fastsatte bestemmelser tilsvarende anvendelse. Museumsrådet indsender årligt beretning og regnskab til statens museumsnævn.

Kapitel 4.

Konsulentbistand m. v.

§ 11. Til godkendte museer yder de statslige museer i det omfang, hvori det er foreneligt med deres øvrige virksomhed, fornøden konserveringsmæssig og anden museumsfaglig bistand.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte regler for den i stk. 1 nævnte bistand.

Kapitel 5.

Kulturhistoriske museers samarbejde med nationalmuseet og fredningsstyrelsen.

§ 12. De godkendte kulturhistoriske museer og nationalmuseet skal inden for deres fælles arbejdsområder gensidigt samarbejde om indsamling og undersøgelse, ligesom de kulturhistoriske museer i det omfang, hvori det er foreneligt med deres øvrige virksomhed, skal stå til rådighed for fredningsstyrelsen med hensyn til administrationen af fredningslovgivningen.

Stk. 2. Samordningen af de i stk. 1 nævnte opgaver varetages af et af miljøministeren efter samråd med ministeren for kulturelle anliggender nedsat fortidsminderåd.

Kapitel 6.

Ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 13. Loven har virkning fra den 1. oktober 1976.

Stk. 2. I finansåret 1977-78 må statstilskuddet ikke overstige 115 pct. af statstilskuddet ydet i finansåret 1976-77 eller af det statstilskud, der ville være ydet for

1976-77, såfremt loven havde været gældende i hele nævnte finansår. I øvrigt finder § 1, stk. 1, anvendelse.

Stk. 3. Medlemmerne af statens museums-nævn, amtsmuseumsrådene og museumsrådet for København og Frederiksberg vælges første gang for perioden 1. oktober 1976—30. september 1978.

§ 14. Lov nr. 273 af 18. juni 1969 om statstilskud til kulturhistoriske museer og lov nr. 118 af 15. april 1964 om statstilskud til kunstmuseer ophæves. Endvidere ophæ-

ves lov nr. 155 af 11. maj 1954 om et J.F. Willumsen-museum i Frederikssund.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som Grønlands særlige forhold tilsiger.

§ 16. Forslag til revision af loven fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1981-82.

Givet på Christiansborg slot, den 10. juni 1976.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

MARGRETHE R.

Niels Matthiasen.

Bilag 3

Lov nr. 199 af 25. maj 1983

Lov om ændring af lov om statstilskud m.v. til museer

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1

regulering, der er sket i 1983 og 1984.«

I lov nr. 304 af 10. juni 1976 om statstilskud m.v. til museer, som ændret ved lov nr. 281 af 16. juni 1980, lov nr. 610 af 23. december 1980 og lov nr. 131 af 31. marts 1982, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, 2. punktum, affattes således:

»Statstilskuddet til det enkelte museum kan fra finansåret 1984 ikke overstige 115 pct. af statstilskuddet ydet i det foregående finansår og må højst udgøre 382.250 kr., medmindre særlig hjemmel opnås på finansloven.«

2. § 1, stk. 1, 3. punktum, affattes således:

»Sidstnævnte beløb forhøjes eller nedsættes årligt med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet for juli i forhold til januar 1980 (= 100).«

3. I § 1, stk. 1, indsættes efter 3. punktum som nye punkummer:

»I 1983 og 1984 finder denne pristalsregulering dog kun sted for så vidt angår 40 pct. af det nævnte beløb. Hertil lægges i 1983 295.770 kr. og i 1984 307.600 kr. Ved reguleringen i 1985 og følgende år bortses fra et antal points, der svarer til ændringen i pristallet fra oktober 1982 til januar 1985, og i stedet tillægges et beløb, der svarer til den

4. I § 9, stk. 5, 1. punktum, ændres »40.000« til: »55.600«.

5. I § 9, stk. 5, udgår 2. pkt., og i stedet indsættes som nye punkummer:

»§ 1, stk. 1, 3. punktum, finder tilsvarende anvendelse. Dog bortfalder den pristalsregulering, der skal finde sted på grundlag af reguleringspristallet for juli 1983 og juli 1984, og i stedet reguleres beløbet i 1983 og 1984 med 4 pct. af det regulerede beløb for henholdsvis 1982 og 1983. Ved reguleringen i 1985 og følgende år bortses fra et antal points, der svarer til ændringen i pristallet for oktober 1982 til januar 1985, og i stedet tillægges et beløb, der svarer til den regulering, der er sket i 1983 og 1984.«

6. I § 16 ændres »senest i folketingsåret 1982-83« til: »senest i folketingsåret 1983-84«.

§ 2

Stk. 1. Loven har virkning fra den 1. januar 1983.

Stk. 2. I finansåret 1983 udgør statstilskuddet 40 pct. af de ikke-statslige tilskud uden anden begrænsning end det absolutte regulerede maksimumsbeløb, jfr. § 1, stk. 1.

Givet på Christiansborg slot, den 25. maj 1983

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/MIMI STILLING JAKOBSEN